

Ročník 5 / číslo 9

září 2016

30,- Kč / 1,50 €
nebo výhodné předplatné

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD

Z obsahu:

*Oslavy 500. výročí
vzniku Jáchymova
Čtěte na str. 3*

*Přebuzská pouť
v tropických vedrech
Čtěte na str. 16*

*Via ferraty
v Krušných horách
Čtěte na str. 18*

Oslavy

Vážení čtenáři,
v letošním roce slaví svobodné královské horní město Jáchymov 500 let od svého založení. Význam Jáchymova daleko přesáhl náš region, nesmazatelným písmem se zapsal nejen do evropské historie a 500 let je rozhodně důvodem k náležitě oslavě. Proto jsme na stránkách našeho časopisu již od ledna loňského roku pravidelně seznamovali vás, naše čtenáře, s jeho bohatou, fascinující historií. Vlastní oslavy vyvrcholily o víkendu 19. až 21. srpna a informace o jejich průběhu nemohou na stránkách zářijového vydání Luftu chybět.

Nechceme hodnotit jejich úroveň, důstojnost či velkolepost, to necháváme na organizátorech, aktérech a všech zúčastněných. Z našeho pohledu je velmi pozitivní, že vše proběhlo plně v režii nejen zastupitelů města, ale i ostatních jáchymovských občanů, bez prezentací a řečnění krajské a celostátní politické reprezentace. Jáchymovští vzali vše do svých rukou jako hrdí občané svého města, a to je asi ta nejdůležitější informace vypovídající o postupné změně ve vztahu lidí k místu, s nímž se rozhodli spojit svůj životní příběh.

Je 500 let života města naplněných slávou, bohatstvím, bidou i úpadkem hodně, nebo málo? V porovnání s lidským životem jistě hodně, s dějinami lidstva asi málo. Avšak v něčem, když pomineme délku trvání těchto procesů, nalézáme skoro totožný průběh. To, co ve svém životě prožívá lidský jedinec, se nápadně podobá nejen dějinám míst (aglomerací), která obý-

vá, ale nakonec i průběhu existence lidské civilizace. Člověk vytváří historii svého života a míst, kde žije, a tím následně tvoří globální dějiny lidského rodu. Tvůrcem minulosti, současnosti i budoucnosti je prostě každý z nás. K tomu, aby i v budoucnosti bylo opět co oslavovat, na co být hrdý, na co v dobrém vzpomínat, můžeme přispívat podle svých možností a schopností všichni.

Redakční rada Luftu zaznamenala další přírůstek. Naše řady rozšířil Roman Kloc (doposud spolupracoval jako překladatel německých textů) s kořeny z Rudného u Nejdku. Věříme, že svým podílem bude pro naši činnost přínosem a přispěje k další zdárné existenci Krušnohorského Luftu.

Vaše redakční rada
foto: Ulrich Möckel

Z obsahu / Aus dem Inhalt

Téma: Oslavy 500 let města Jáchymova Thema: Die Stadt Jáchymov hat seine 500-jährige Geschichte gefeiert	3
Historie: Pět set let Jáchymova v datech a obrazech Geschichte: 500 Jahre Jáchymov in Daten und Bilder	8
Ze společnosti a kultury: Zajímavé kulturní a sportovní akce v regionu Kultur und Gesellschaft: Interessante Kultur- und Sportveranstaltungen in der Region	10
Aktuality: Mezinárodní mineralogické sympozium v Jáchymově Aktualität: Internationales mineralogisches Symposium in Jáchymov	11
Historie: Karl Stülpner – král krušnohorských pytláků a pašeráků Geschichte: Karl Stülpner – Der erzgebirgische König der Schmuggler und Wilderer	13
Sport: Volejbalový turnaj Hřebečná Cup Sport: Volleyballturnier Hřebečná Cup	15
Aktuality: Přebuzská pouť v tropických vedrech Aktualität: Frühbußer Kerwa bei tropischer Hitze	16
Z naší přírody: Via ferraty v Krušných horách Aus unserer Natur: Via ferrata im Erzgebirge	18
Aktuality: Sasko-české setkání přátel Krušných hor v Breitenbrunn Aktualität: Sächsisch-Böhmisches Heimatfreundetreffen in Breitenbrunn	20
Aktuality: Šestadvacáté posvícení na Bublavě Aktualität: Schwaderbacher Kirchweih	21

Sport: Triatlon ve Vysoké Peci Sport: Triathlon in Vysoká Pec	22
Ze společnosti a kultury: Pozvánka na ojedinělou výstavu v Ostrově Kultur und Gesellschaft: Einladung zu einzigartigen Ausstellungen in Ostrov	23
Aktuality: Šestá Hudební cesta Krušnohořem s českou účastí Aktualität: 6. Erzgebirgische Liedertour mit böhmischer Beteiligung	24
Z naší přírody: A co vlci? ... Aus unserer Natur: Und was ist mit den Wölfen?	26
Recept měsíce: Plněné klobouky mladých růžovek Rezept des Monats: Gefüllte junge Perlpilze	27
Abertamské noviny: Odpadní vody z Abertamu se budou odvádět do Perninku Aberthamer Zeitung: Abwässer aus Abertamy werden nach Pernink abgeleitet	27
Boží Dar: Karlův krok 2016 – letní pohoda a pohyb Boží Dar: Karlův krok 2016 – Sommerruhe und Bewegung	29
Zaručené počasí: Léto v mezích normálu Das Wetter: Sommer innerhalb der Grenzen des Normalen	30
Když se řekne: Žentour Wenn man sagt: Der Göpel	31
Vážně nevážně: Tradiční Krušnohorské vinobraní Ernsthaft unernsthaft: Traditionelles Erzgebirgsweinfest	32

Ročník 5 / číslo 9
ZÁŘÍ 2016

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD
Registrace MK ČR E 20467
Vydavatel KRUŠNOHORSKÝ LUFT, o.p.s.
IČ 29160154
Ředitel Jiří Kupilík

Sídlo - Adresa redakce
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná
Kontakt tel: 602 415 187
E-mail herzgebirgsluft@seznam.cz
www.krusnohorskyluft.cz

Bankovní účet 253184266 / 0300
IBAN: CZ53 0300 0000 0002 5318 4266
BIC: CEKOCZPP
Cena výtisku 30 Kč/ks
Předplatné pololetní
V místě distributora 150 Kč/6ks
Poštou na doruč. adresu 300 Kč/6ks
Do zahraničí poštou: 18 EUR/6ks

Inzerce cena podle velikosti a opakování tisku po dohodě s vydavatelem 602 415 187
E-mail: herzgebirgsluft@seznam.cz

Redakční rada
Jiří Kupilík, Lenka Löfflerová, Michal Urban, Pavel Andrš, Ulrich Möckel, Eva Skalníková, Václav Kupilík, Petr Mikšíček, Hanuš Hron, Martin Liška, Roman Kloc

Foto na titulní stránce: Jaroslav Ohech
Logo Lenka Michaluková
Kulturní programy Jana Picurová
E-mail: picu.japicu@gmail.com
Sportovní akce: Eva Nduwimana
evanduwimana@gmail.com

Distributoři
Abertamy - Lenka Löfflerová
Boží Dar - Jitka Peřina, Karel Picura
Horní Blatná - Eva Chlumská, Jiří Kupilík
Jáchymov - Jaroslav Ohech
Lesná - Dana Waldsteinová
Merklin - Hedvika Roznerová
Myslivci aj. - Ivana Pečimůthová
Nejdek - Alena Veselá, Pavel Andrš
Německo - Ulrich Möckel
Pernink - Kristina Košnerová
Potůčky - Lenka Štrauchová
Pstruží - Anna Heranová
Srní - Ivan Medek

Prodej
Abertamy - Maso Zacharda, U Březiny, infocentrum
Boží Dar - Konzum Čáda, infocentrum
Horní Blatná - U Gity, infocentrum
Jáchymov - muzeum, infocentrum
K. Vary - Krajská knihovna - infocentrum
K. Vary - Z. Štréblová
Mariánská - horská chata Na Sluničku
Nejdek - trafika, hotel Anna, lékárna
Nejdek - Jamajka, trafika Pospíšil, infocentrum
Ostrov - Dům kultury, Infocentrum
Pernink - U Patrika, květinářství
Pernink - benzínová pumpa, infocentrum
Sokolov - Klášterní kostel sv. Antonína
Tisová - Kukačka
Vysoká Pec - obchod - potraviny

Další distributoři jsou vítáni!

Náklad 900 kusů

Uzávěrka příspěvků do příštího vydání měsíčníku je 11. 10. 2016.

Oslavy 500 let města Jáchymova

Oslavy 500. výročí založení města Jáchymov propukly naplno třetí srpnový víkend. Od pátku 19. do neděle 21. srpna se uskutečnila plejáda akcí, jejichž průběh ve stručnosti přiblíží následující řádky.

Starosta Jáchymova Bronislav Grulich se vzácnou návštěvnicí – Margaretou Schlikovou-Pospichalovou

V pátek 19. srpna se uskutečnil v Lázeňském hotelu Běhounek reprezentační ples. U vchodu na zimní zahradu vítal příchozí hrabě Štěpán Šlik s dvorní dámou, které představovali manželé Kulhavých. Jaroslav Kulhavý vystupuje v roli Štěpána Šlika již několik let, proto pro něj jistě bylo velkým zážitkem, že se mohl osobně setkat s potomky zakladatele města, kteří na ples také dorazili.

Program zahájila v 19 hodin hudební kapela Swing Melody Ostrov, která, jak již název napovídá, hrála populární melodie z 30. a 40. let 20. století. V 19:15 hod přítomné přivítal starosta města Jáchymova Bronislav Grulich. Ve svém projevu zmínil slavnou historii města.

Připomněl, že letos slavíme nejen 500. výročí založení našeho města, ale i 300 let od vzniku první báňské školy na světě a 110 let prvních radonových lázní světa. Přivítal vzácné hosty, zástupce rodiny Šliků a starostu města Schneebergu, s nímž chce město Jáchymov v brzké budoucnosti uzavřít partnerskou smlouvu. Rovněž poděkoval všem, kteří se podíleli na organizaci celých oslav.

Návštěvníci plesu se celý večer dobře bavili, viděli i vystoupení dětské taneční skupiny Mirákl z Ostrova, ověnčené titulem mistrů světa. V druhé půli večera hrála k tanci populární melodie hudební skupina Flash You. Během zábavy bylo možné nechat se vyfotografovat ve „fo-

Půlnoční ohňostroj

tobudce“ s pozadím připomínající 500. výročí města s kresbou Špitálního kostela. Chvilí před půlnocí pozval moderátor celého večera Ondřej Blaho přítomné na půlnoční ohňostroj, jímž reprezentační ples vyvrcholil.

V sobotu 20. srpna ráno v osm hodin zazněly zvony kostela svatého Jáchyma, aby zahájily slavnostní den. Městem jezdilo auto s reproduktorem, které zvalo občany Jáchymova k účasti ve slavnostním průvodu, jenž

V čele průvodu hrdě kráčí vlajkonoši s obnoveným historickým praporem. Následuje znak města nesený patrony sv. Jáchymem a sv. Annou

Hrabě Šlik (Jaroslav Kulhavý) si přivádí dvě paní Šlikové

Skupina ostrostřelců se také nechala slyšet

Že je Jáchymov, brána Krušných hor, střediskem zimních sportů, připomněli lyžaři z Oberwiesenthalu

Starosta Bronislav Grulich a místostarostka Ingeborg Štiková při stužkování praporů delegací

Jáchymovský soubor Malí horníci

v 10 hodin vyšel od Lázeňského centra Agricola.

V čele průvodu byl nesen prapor města, následovaný svatou Annou a svatým Jáchymem s městským znakem a Drum Bandem Františka Zemana. Dále bylo vidět mažoretky a spolek ostrostřelců z Ostrova, ale především vzácné hosty, zejména přímé potomky zakladatele města – paní Schlikovou-Pospichalovou a pana hraběte Schlicka a starosty několika okolních měst. Kostýmované historické osobnosti byly pomyslnou třešničkou na dortu celého průvodu. Kromě Štěpána Šlika s dvorní dámou to byl Georgius Agricola, zakladatel mineralogie a jáchymovský lékař a lékárník, který popřál dnešním lékařům, ať pečují o zdraví lidí. Generální ředitel Lázní Jáchymov MUDr. Edu-

ard Bláha mu za lékaře slíbil, že si jeho slova vezmou k srdci. Johann Mathesius, pastor, rektor místní latinské školy, matrikář a kronikář, popřál místní základní škole. Šlikovský hejtman Heinrich von Könnertitz přikázal dnešním ochráncům zákona, aby dohlíželi na dodržování pořádku ve městě. Hasičům přál město chránit před požáry. Slib za místní hasiče složila starostka sboru dobrovolných hasičů Anna Plačková. Prubíř a nejvyšší hormistr Českého království Lazarus Ercker popřál městu vše dobré do dalších let.

Účastnily se i další historické osobnosti: císař Ferdinand I., Niklas Hermann – jáchymovský kantor či Marie Curie-Skłodovská – objevitelka radioaktivních prvků polonium a radium a nositelka Nobelovy ceny za

Zástupci horníků z jáchymovského dolu Svornost

Spolek přátel dolu sv. Mauritius z Abertam-Hřebečné

chemii a fyziku. Následovali Josef Prennig, který nosil jako první radonovou vodu v putně na zádech do místních lázní, představitelé města Jáchymova a základní školy doprovázení dětským souborem Malí permoničci, zástupci skautského střediska Arnika Jáchymov, sboru dobrovolných hasičů a členové Tělovýchovné jednoty Jáchymov i lyžaři z Oberwiesenthalu a hornická kapela Barbora.

Pak přišli na řadu zástupci dolu Svornost, Lázní Jáchymov a celé řady hornických spolků z Čech i sousedního Saska v uniformách: předsednictvo Svazu hornických a hutnických spolků ČR, Spolek přátel dolu svatý Mauritius, Hornický spolek Měděnec, Solles Chodov, Spolek horníků Barbora Krásno, Hornicko-historický spolek Západočeských dolů Zbůch, Hornicko-

-historický spolek pod Ralskem, hornická kapela Schneeberger Bergkapelle, saské hornické a hutnické spolky Bergbauverein Schneeberg/Erzgebirge, IG Projekt Bergkittel, Bergbrüderschaft Sosa, Historischer Bergbauverein Aue, Historische Freiburger Berg- und Hüttenknappschaft, Knappschaft Breitenbrunn a Knappschaft Rittersgrün 1713. I když průvod se zdál nekonečný, přece jen skončil. Zakončili jej cyklisté na historických kolech z Ostrova a občané Jáchymova, kteří se připojovali cestou. O zvukovou kulisu celého průvodu se postaraly Drum band Františka Zemana, hornická kapela Barbora a hornická kapela ze Schneebergu.

Na závěr průvodu před jáchymovskou radnicí složil starosta města slib do rukou Štěpána Šlika. Pak společně odhalili pa-

Marcebilky z Hřebečné cestou i zazpívaly

Před několika lety jsem našel v jáchymovské kronice zápis z roku 1924 a nákres, jak vypadal původní prapor města. Tehdy rada města Jáchymova rozhodla, že starý prapor je již příliš opotřebovaný a že se nechá ušít nový. Ten byl zhotoven v roce 1926. Prapory v barvě jáchymovské trikolory vlály při slavnostních příležitostech, například při otevření Klínovce, nádraží apod.

Jaroslav Ohec

Odhalení pamětní desky na radnici provedli hrabě Šlik a starosta Grulich

Kapela ze Schneebergu

Saští horníci a výrobci modré kobaltové barvy

Při světelné show se na jáchymovské radnici objevila také latinská knihovna

mětní desku na radnici, jež má budoucím generacím významně jubileum připomínat.

Slavnostní průvod byl zakončen před kostelem svatého Jáchyma. Paní místostarostka Ingeborg Štiková společně se svatou Barborou, patronkou horníků, dekorovala prapory přítomných hornických spolků slavnostní stuhou. Následovala čestná salva ostrostřelců z Ostrova, kteří byli rovněž účastníci průvodu. Poté přivítal všechny přítomné starosta města Jáchymov Bronislav Grulich.

Následoval bohatý kulturní program, jehož součástí byly mimo jiné vystoupení kouzel-

níka, fákíra, soubor šermířů, stánky s dobovými řemesly, dětské divadlo, sokolníci a hudební skupiny Musica Canora, Ginevra a Kabát Revival.

Vyvrcholením celého sobotního dne byl v půl desáté videomapping na budově radnice. Po zhasnutí veřejného osvětlení se na radnici rozehrála světla a zazněl charismatický hlas herce Milana Hlouška, který nás přenesl časem do počátků města Jáchymova.

V následujících minutách mohli přítomní postupně zhlédnout jeho bohatou historii od založení města Štěpánem Šlikem v roce 1516 až po nedávnou

minulost. Také zaznělo, že současný Jáchymov se snaží dostat na Seznam světového dědictví UNESCO. Na závěr celé světelné show si každý obyvatel města Jáchymova uvědomil, že může být hrdý na historii svého města a že jeho budoucnost je jen v jeho vlastních rukou. Desetiminutová projekce byla nezapomenutelným a hlubokým zážitkem.

V neděle 21. srpna byly oslavy v deset hodin zahájeny slavnostní ekumenickou bohoslužbou za účasti kardinála Dominika Duky, arcibiskupa pražského, a synodního seniora Českobratrské církve evangelické Daniela Ženatého za doprovodu pěveckého

sboru Krásky z Příbrami a Pavla Šmolíka, varhaníka plzeňské katedrály sv. Bartoloměje.

V průběhu bohoslužby zazněla Modlitba pro Jáchymov, nejstarší známá jáchymovská píseň, již zaznamenal Johannes Matthesius ve své Sareptě (1562), dále skladby Pie Jesu od Andrewa Lloyda Webbera, Nokturno (Dimi, che vaga) od Josefa Myslivečka, Biblická píseň č. 5 od Antonína Dvořáka, Bože, Bože, píseň novou a Biblická píseň č. 10 (Zpívejte Hospodinu) a česká a německá hornická hymna.

Na závěr bohoslužby požehnal kardinál Duka obnovenému městskému praporu. Slavnostní ráz podpořila i přítomnost Františka Schlicka s manželkou a starosty města Schneeberg, pana Ingo Seiferta.

Program pokračoval od 13 hodin ukázkou vojenské techniky Armády České republiky v prostoru po bývalém Hornickém domu. Ukázka byla velkým zážitkem především pro děti.

Byla možnost vyzkoušet si střelbu ze samopalu na trenažeru a prolézt si vojenská vozidla, například Pandur. Během akce předal Václav Šrámek starostovi města seznam jáchymovských legionářů za první světové války a jáchymovských občanů, kteří za druhé světové války bojovali proti nacistickému Německu. Pan starosta slíbil, že seznamy budou v nejbližší době přepsány do kroniky města.

Samotný závěr obstaral u Šlikovy věže koncert skupiny Jelen a před-

Arcibiskup pražský, kardinál Dominik Duka, a synodní senior Českobratrské církve evangelické Daniel Ženatý

Městskému praporu požehnal kardinál Dominik Duka

Česká armáda předvádí Pandur

kapely I Love You Honney Bunny. Mezi vystoupeními obou skupin byli vyhlášeni vítězové fotografické

soutěže „Objevovaný Jáchymov“. A protože nám bylo nakloněno i počasí, domníváme se, že třiden-

Koncert skupiny Jelen

ní oslavy byly pro zúčastněné jistě nezapomenutelným zážitkem, na který budou dlouho vzpomínat.

Petr Fiala, Jaroslav Ohec
foto: Jaroslav Ohec,
Ulrich Möckel

Petr Fiala s Janem Hellmichem alias Josefem Prennigem

V sobotu 13. srpna se v Jáchymově konal recesistický závod Josefa Prenniga. Dostavil se i sám Josef Prennig se svou putnou – s podobnou, v níž před 110 lety poprvé přinesl radonovou vodu do jáchymovských lázní – a zároveň byla přistavena vana, do níž každý účastník závodu přinesl až od dolu Rovnost láhev vody. Závod odstartoval po krátkém vyprávění na úvod Petr Fiala.

Na startu se sešlo celkem 20 odvážlivců různých věkových skupin. Nejmladší závodníci bylo osm a nejstaršímu páru dohromady 163 let. Všichni si závod díky krásnému počasí užili a zdraví se vrátili. Prvním závodníkem v cíli byl mladý muž, který cestu tam a zpět s velkým výškovým převýšením zvládl za pouhých 45 minut. Voda byla nalita z lahví do vany a na zá-

Vzpomínkový závod na Josefa Prenniga

Závodu se zúčastnil i bývalý kronikář Jáchymova Oldřich Ježek

věr se zde mohli účastníci vykoupat. Přece jen ale vody bylo málo, a tak někteří, včetně Josefa Prenniga, si namočili pouze kotníky. Každý obdržel pamětní list, etiketu závodu a malé občerstvení, jež připravili místní hasiči. Přítomní se pak z úst Oldřicha Ježka dozvěděli, že Josef Prennig byl vlastně i pytlák a v putně kromě vody také nosil zvěř do místních hostinců. Proto

dostal z rukou Oldřicha Ježka jako dárek pušku „stoosmatřícítku“, model 2016, kterou bývalý jáchymovský kronikář vyrobil vlastnoručně 13. srpna.

Všichni účastníci se těšili na příští rok, že si závod zopakují. Jste srdečně zváni a termín se dozvíte včas.

za organizátory
Anna Plačková

Pět set let Jáchymova v datech a obrazech

Život Jáchymova za pět set let jeho existence ovlivnila dlouhá řada významných událostí, které městu přinesly slávu a bohatství, ale i bídu a utrpení. Výběr z těch nejdůležitějších přináší tato obrazová dvoustrana.

1516 Za nynějším domem č. p. 496 na náměstí Republiky byla ve štole Fundgrübnér nalezena první bohatá stříbrná žíla. Začíná stříbrná horečka, hrabě Štěpán Šlik zakládá město zvané Thal, přejmenované v roce 1517 na St. Joachimsthal – Údolí Svatého Jáchyma.

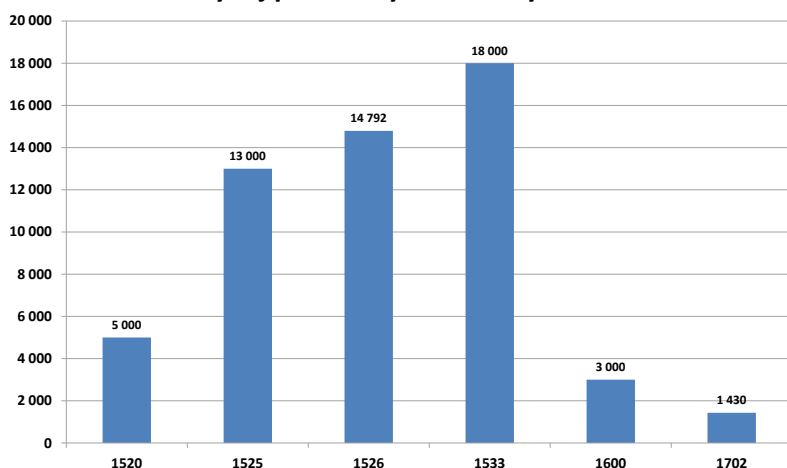

1520 Král Ludvík Jagellonský povyšuje Jáchymov na svobodné horní město. Ve šlikovské mincovně začíná oficiální ražba nové velké stříbrné mince – tolaru, který se brzy rozšířil po celé Evropě a koncem 18. století dal jméno i americkému dolaru.

1527 Městským lékařem a lékárníkem se stává Georgius Agricola, jenž později svými spisy o hornictví a hutnictví proslavil Jáchymov po celém světě. Své znalosti získal Agricola, označovaný za otce mineralogie, zejména studiem jáchymovských dolů.

Vývoj počtu obyvatel Jáchymova

1533 Jáchymov dosahuje maxima počtu obyvatel (18 000), stává se po Praze druhým nejlidnatějším městem Českého království. V roce 1540 je dokončen kostel sv. Jáchyma, první ryze protestantský kostel v Čechách, v roce 1544 přebudována nová radnice.

1545 Král Ferdinand I. zabavuje Šlikům Jáchymov za jejich účast ve stavovském protihabsburském povstání, nejdříve částečně, od roku 1547 zcela. V roce 1546 povyšuje Ferdinand I. Jáchymov na svobodné královské horní město a přiděluje mu nový znak (kresba: Lubomír Zeman).

1589 Od roku 1516 se v Jáchymově vyrobilo z vytěžených rud minimálně 350 tun stříbra, už od poloviny 16. století však těžba začala klesat. V době své největší slávy do roku 1545 byl Jáchymov největším producentem stříbra v Evropě.

1621 Na Staroměstském náměstí v Praze byl 21. června jako jeden z vůdců stavovského povstání stat' hrabě Jáchym Ondřej Šlik, vnuk Jeronýma Šlika (Jeroným byl bratr Štěpána Šlika). Během třicetileté války těžba v Jáchymově skoro ustala a město se prakticky vylidnilo.

1716 V Jáchymově bylo zásluhou báňského úředníka Johanna Franze Lauera založeno první odborné hornické učiliště na světě, jež se stalo vzorem pro obdobné školy jinde v Evropě. Začíná opět pozvolný vzestup těžby stříbra, ale zejména kobaltu.

1854 V nově otevřené továrně vzniklé přestavbou staré stříbrné hutě začíná průmyslová výroba uranových barev podle metody chemika Adolfa Patery. Upadající jáchymovské hornictví tím získalo nový impulz, význam těžby smolince výrazně předčil těžbu stříbra.

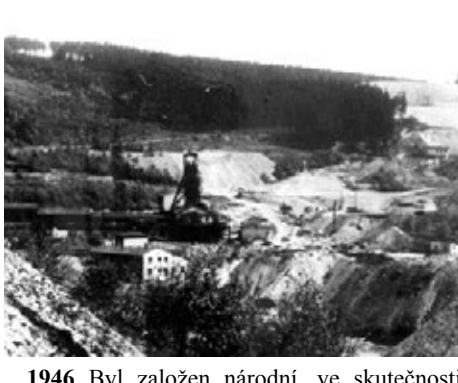
1873 Na konci března postihl město katastrofální požár, při němž lehl plamenem téměř celý historický střed Jáchymova – vyhořel kostel, radnice, mincovna, dohromady na 400 domů. Bez střechy nad hlavou se ocitly čtyři tisíce obyvatel města.

1898 Manželé Marie a Pierre Curieovi oznámili objev nového radioaktivního prvku radia, který izolovali z odpadu po výrobě jáchymovských uranových barev. Na počátku 20. století, až do první světové války, se Jáchymov stává světovým monopolním výrobcem radia.

1906 V domě pekaře Kuhna (č. p. 282 na nynějším náměstí Republiky) jsou instalovány první vany pro koupele v radonové vodě. Jáchymov si připsuje další světový primát – vznikly zde první radonové lázně na světě.

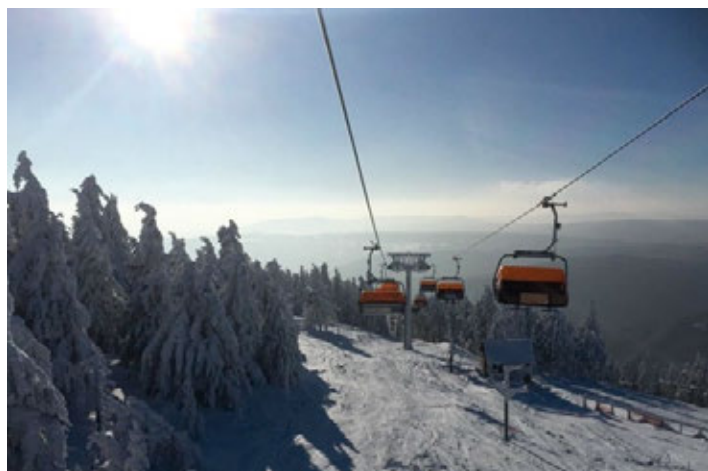
1946 Byl založen národní, ve skutečnosti však Sověty ovládaný podnik Jáchymovské doly. K těžbě uranu pro výrobu ruské atomové bomby jsou po komunistickém převratu v roce 1948 zneužívány desítky tisíc politických vězňů internovaných v 11 pracovních lágrech.

1964 Končí těžba uranové rudy, jáchymovský důl Svornost s prameny radonové vody byl předán Československým státním lázním. Město opět navazuje na svou přerušnou lázeňskou tradici, znovu se začínají rozvíjet i zimní sporty.

1992 Historické centrum Jáchymova bylo prohlášeno za městskou památkovou zónu. To ale nezabránilo dalšímu chátrání mnoha architektonicky cenných renesančních domů, na čemž se podepsala i jejich nezdárná privatizace.

2016 V roce oslav 500. výročí vzniku Jáchymova žije ve městě 2 600 obyvatel české národnosti a 200 trvale hlášených cizinců. Další rozvoj města závisí kromě lázeňství především na zlepšování nabídky služeb pro zimní a letní turistiku.

Michal Urban

Doporučujeme kulturní, společenské a sportovní akce

Kulturní akce

- 20. 9. - Taneční a zábavní odpoledne
(hotel Modrá hvězda, Horní Blatná; 14:00–18:00)
- 22. 9. - Božidarský mykologický výšlap (infocentrum Boží Dar; 17:00)
- 24. 9. - 10. svatováclavské setkání
(Ryžovna, pamětní místo kostela sv. Václava; 10:30)
- 25. 9. - Požehnání kašně a lidské práci (Pernink; 12:00–22:00)
- 25. 9. - 25. Michaelská pouť (Staré náměstí, Ostrov; 9:00–16:00)
- 7.–8. 10. - Mezinárodní festival outdoorových filmů (MÚ Boží Dar)

Z programu Lázní Jáchymov

- 20. 9. - Operetní a muzikálové písně (Curie; 19:30)
- 23. 9. - Vinobraní s burčákem (Radium Palace; 19:30–22:30)
- 24. 9. - Vinobraní s burčákem (Curie; 19:30)
- 27. 9. - Koncert italského tenoristy Giancarla Ruggierieho
(Běhounek; 19:30)
- 29. 9. - Francouzské šansony k počtě Edith Piaf (Radium Palace; 20:00)

Koncerty, divadla

- 21. 9. - Jitka Smutná: Mé soukromé století
(Galerie umění, Karlovy Vary; 19:30)
- 22. 9. - Koncert ZUŠ: Riccio Trio (Městská knihovna Loket; 18:30)
- 22. 9. - KSO: Komorní koncert
(Interaktivní galerie Becherova vila, Karlovy Vary; 19:30)
- 22. 9. - POEZIE & JAZZ: Jiří Suchý – Černá vzducholod'
(Galerie Drahomíra, Karlovy Vary; 18:00)

Výstavy, přednášky

- 20. 9. - Oldřich z Chlumu: Historický román a skutečnost –
beseda s Vlastimilem Vondruškou
(Městská knihovna Loket; 18:00)
- 22. 9. - Petr Mikšíček: Marcebila (infocentrum Zámek Ostrov; 17:00)
- 29. 9. - Tmavomodrý svět Jaroslava Ježka
(Městská knihovna Loket; 18:00)
- 22. 9. – 20. 11. - Zdeněk Sýkora fotografem/1937–1945
(Interaktivní galerie Becherova vila, Karlovy Vary; vernisáž 17:00)
- 29. 9. – 6. 11. - Památníky v běhu času
(Městská knihovna Loket; vernisáž 27. 9. v 17:00)
- do 23. 9. - Marcebila – duch Krušných hor
(dvorana ostrovského zámku, Ostrov)
- 12.–14. 10. - Mezinárodní konference „Jáchymov ve 20. století –
místo paměti evropských dějin“
(Muzeum Královská mincovna, Jáchymov)
- 15. 10. - RNDr. Petr Rojík, Ing. Michael Rund: Zázitky z cinařské oblasti
Dartmoor v Anglii (Muzeum Královská mincovna, Jáchymov; 17:00)
- do 16. 10. - Ženské v(j)ecy – Současné mladé ženské umění
severozápadních Čech (Letohrádek Ostrov)
- do 16. 10. - Doutnání podzimu – výběr z grafických fondů galerie
(letohrádek Ostrov)
- do 16. 10. - Monika Havlíčková: Kůň a anděl (letohrádek Ostrov)
- do 16. 10. - Kdo si hraje, nezlobí (kostel Zvěstování Panny Marie, Ostrov)
- do 28. 10. - Klub přátel fotografie KV – Kouzlo viděného
(Galerie Drahomíra, Karlovy Vary)
- do 30. 10. - Svět kostiček® (Muzeum Nejdek)
- do 30. 10. - Tváře Ruska – Ruské umění 19. a počátku 20. století
ze sbírky GVUN (Galerie umění, Karlovy Vary)

Kina

- 21. 9. - Děda je lotr (kino Jáchymov; 19:30)
- 24. 9. - Tučňáci z Madagaskaru (kino Pernink; 18:00)
- 24. 9. - Až na Severní pól (kino Jáchymov; 17:00)
- 24. 9. - Nikdy nejsme sami (kino Jáchymov; 19:30)
- 28. 9. - Vlk z Královských Vinohrad (kino Jáchymov; 19:30)
- 1. 10. - Polednice (kino Pernink; 18:00)
- 8. 10. - Jak vycvičit draka 2 (kino Pernink; 18:00)
- 15. 10. - Mart'an (kino Pernink; 18:00)

Sport

- 24. 9. - Krušnej seběh (Horní Blatná – Nové Hamry)
- 28. 9. - Volejbalový turnaj (Jáchymov)
- 1. 10. - Turistický pochod O jáchymovský tolar
(radnice Jáchymov; prezentace od 8:00)
- 1. 10. - Fichtelberglauf (Neudorf - Fichtelberg)
- 2. 10. - Běh okolo Panoramy (hřiště Na Slovanech, Jáchymov; 16:00)
- 8. 10. - Nejdecký kros (Nejdek – Krásná vyhlídka)
- 22. 10. - Nohejbalový turnaj (Jáchymov)
- 28. 10. - Blat'ák 2016 (Horní Blatná)

Mezinárodní mineralogické symposium v Jáchymově

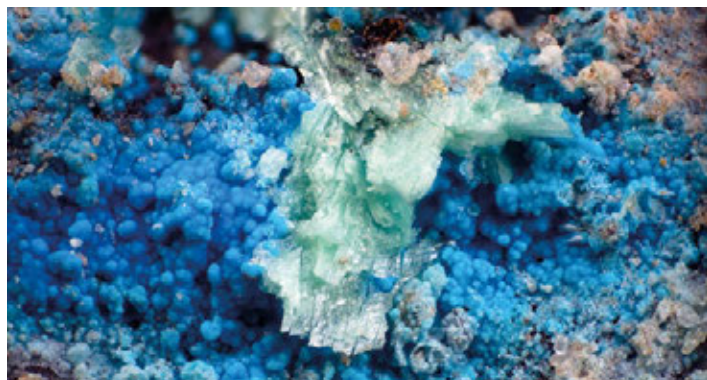

Účastníci mezinárodního mineralogického symposia Jáchymov2016 před lázeňským hotelem Běhounek

V souvislosti s pětisetletým výročím založení Jáchymova, nejvýznamnějšího horního města české části Krušných hor a mineralogické perly mezi světovými lokalitami, bylo ve dnech 3. až 5. září uspořádáno v prostorách hotelu Běhounek mezinárodní mineralogické symposium. Název konference „New Minerals and Mineralogy in the 21st century – Jáchymov2016“ (Nové nerosty a mineralogie ve 21. století – Jáchymov2016) odkazuje na podstatnou roli základního výzkumu, jakým je bezesporu i výzkum nových minerálních druhů, pro moderní společnost. Jáchymov tak na pár dní hostil na čtyřicet předních světových

odborníků na poli mineralogické krystalografie, studii radiačního poškození minerálů či problematiky dlouhodobého ukládání jaderného paliva v geologickém prostředí.

Mezi esa světové vědy, která do Jáchymova zavítala, jistě patří Rodney C. Ewing ze Stanford University v USA, nastávající prezident Mezinárodní mineralogické unie (IMA) Peter C. Burns z University of Notre Dame v USA či právě končící prezident IMA Sergej V. Krivovičev ze St. Petersburg State University v Rusku. Shromáždění odborníků tak navazuje na konference, které v průběhu historie v Jáchymově proběhly, a na půso-

Na počest Jana Hlouška byl v roce 2013 pojmenován nový minerál pro Jáchymov i celý svět – hloušekit. Tento arseničnan niklu, kobaltu a mědi (na snímku světle zelený v doprovodu modrého lavendulanu) byl objeven na žíle Geister dolu Rovnost (foto: Pavel Škácha)

bení či pobyt celé řady vynikajících osobností, které měly blízko k hornictví, mineralogii, fyzice či balneologii a medicíně.

Kromě jiných nelze nezmínit Georga Agricola (1494–1555), Johanna Mathesia (1504–1565), Ignaze Adolfa von Borna (1742–1791), Abrahama G. Wernera (1749–1818), Petera von Rittingera (1811–1872), Josefa Floriana Vogla (1818–1896), Josefa Štěpa (1863–1926), Marii Curie-Sklodowskou (1867–1934), Františka Běhouňka (1898–1973) či nedávno zemřelého Jana Hlouška (1950–2014).

Dílo posledně zmíněného pak významnou měrou přispělo ke slávě Jáchymova v mezinárodním měřítku, což dokládá zájem a účast vědců z mnoha koutů světa včetně vzdálené Austrálie. Přínos Jana Hlouška pro světovou mineralogii byl účastníky oceněn a vyzdvížen v jáchymovské mincovně přímo uprostřed sbírky minerálů, kterou zesnulý nezištně daroval Muzeu Karlovy Vary. Jáchymovské symposium se důstojně zařadilo po bok oslav 500. let založení města.

za organizační výbor
Jakub Plášil

POZVÁNKA

2007
50TE

EINLADUNG

10. Svatováclavské setkání

24.9.2016, pamětní místo
kostela sv. Václava v Ryžovně

10:30 Zahájení
11:00 Svatováclavská mše
13:00 Netradiční umělecké vystoupení
„De Glöckelmelodie“
14:00 Krušnohorská hudba

Po celý den bude k vidění prezentace tradičních řemesel.

IV. ročník cyklistické pouti „Od Václava k Václavu“

09:30 Sraz cykloúčastníků na Božím Daru
11:00 Česko-německá mše svatá na Ryžovně
13:30 Requiem za zemřelého Monsignora Rudolfa Salzera v Ostrově
16:00 Svatováclavská mše svatá v kostele sv. Václava v Radošově

Erzgebirgszweigverein
Breitenbrunn e. V.

10. Sankt-Wenzel-Treffen

24.9.2016, Gedenkstätte
der St.-Wenzel-Kirche in Seifen

10:30 Eröffnung
11:00 St.-Wenzel-Messe
13:00 Ungewöhnlicher Kunstauftritt
„De Glöckelmelodie“
14:00 Erzgebirgsmusik

Während des ganzen Tages werden
traditionelle Handwerke präsentiert.

IV. Jahrgang der Radwallfahrt „Von Wenzel zu Wenzel“

09:30 Treffen der Radteilnehmer in Gottesgab
11:00 Deutsch-tschechische Heilige Messe in Seifen
13:30 Requiem für den verstorbenen Monsignore Rudolf Salzer in Schlackenwerth
16:00 Sankt-Wenzel-Messe in der Wenzelskirche in Rodisfort

Z dějin pašování a pašeráctví

Pašeráctví či podloudnictví se objevilo už ve chvíli, kdy začala první výměna zboží, a známe ho dobře i z dnešní doby, kdy se ve velkém pašují i lidé. Jedním z impulzů pro rozvoj pašeráctví se stalo zavedení cel jako dávky vybírané za zboží při jeho přepravě. Clo se stávalo příjmem panovníka, popř. státu a pašeráci, kteří se placení cla snažili obcházet, připravovali stát o zdroj příjmů.

Velký zásah do celní politiky představovaly celní mandáty z let 1528 a 1546, v nichž bylo zavedeno vývozní clo ze zemědělských výrobků. Těm osobám, které hodlaly projet celnici bez zaplacení, bylo zboží zabaveno. Do počátku 17. století byla celní organizace prakticky dobudována, ovšem panoval v ní velký zmatek.

Nejvíce pašovaným artiklem v 17. století byla sůl. V Čechách i na Moravě se prodávala především sůl z královských solných dolů v Gmündu. Soli bylo zapotřebí všude a často se stávalo, že panovníci využívali monopolu a zvyšovali přírázky. Není se proto čemu divit, že pašování soli se stalo velmi výhodné a do podloudného obchodu se zapojily i vrchnosti. Pašování soli skončilo až v roce 1829, kdy vrchnost a šlechta ztratily monopol a se solí se mohlo začít volně obchodovat.

Účinná opatření proti pašování se uváděla v život jen velmi pomalu. Celní správa habsburské monarchie se snažila dobře orientovat v okolí celnic, musela například znát vedlejší cesty a stezky. Celní instrukce z roku 1788 byla určena tzv. kordónistům, kteří se měli pohybovat v okolí celnic a zabránit tomu, aby lidé celnice obcházeli a vyhnuli se placení cla. Ovšem i přes všechna tato nařízení se podloudný obchod dále rozvíjel. Pašovali obyvatelé pohraničních vesnic, kteří přenášeli zboží ze Saska, Bavorska i Pruska. Do pašování byli zapojeni i šlechtici a jejich úředníci, kteří pašovali ve velkém. Situace byla složitá též tím, že celní zaměstnanci byli povětšinou s pašeráky v dobrém spojení.

Po napoleonských válkách podloudný obchod dále vzkvétal,

Pašeráci na sasko-české hranici

a proto byla vytvořena pohraniční stráž, která vystřídala dřívější kordón. Měla to být organizovaná, uniformovaná a ozbrojená složka, jež chránila hranice před pašeráky a bránila také, aby do monarchie nepronikly osoby bez potřebných dokladů. V roce 1835 byla pohraniční stráž doplněna o tzv. důchodkovou stráž, která měla hlavně bránit manipulacím při vybírání celních a jiných poplatků. O sedm let později došlo ke spojení těchto dvou sborů a vznikla finanční stráž, jejímž hlavním úkolem bylo bránit podloudnictví a přestupkům při vybírání celních poplatků. Finanční stráž existovala kromě období 2. světové války až do konce roku 1948.

V českém právu bylo podloudnictví naposledy výslovně definováno v celním zákoně č. 114/1927 Sb., který platil až do roku 1954. Za podloudnictví mohla být uložena pokuta, jejíž výše byla závislá na ceně zboží a zkráceného cla. V závažnějších případech, například pokud šlo o recidivu nebo bylo spácháno ve větším rozsahu či se zbraní, hrozil trest odnětí svobody až na jeden rok.

Pavel Andrš

Zdroj:

Dohnalová, Petra: Pašeráctví na československo-polských hranicích na Těšínsku ve 20. století. Magisterská diplomová práce, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, Brno 2012.

Saská a česká pohraniční a finanční stráž v Jelení kolem roku 1916

Pašeráctví nebo pašování známe jako utajovanou přepravu zboží nebo osob přes státní hranice či jiná střežená místa, porušující právní předpisy dané země. Nedovolená přeprava zboží přes státní hranici se také označuje jako podloudnictví. Pašování často souvisí s ilegálním obchodem či další trestnou činností. Mezi motivace k pašeráctví patří neplacení celních poplatků, ilegální obchod, přeprava kradených předmětů, drogy, alkohol, ilegální imigrace, daňové úniky, pašování věcí k vězňům atd. Pašeráctví je prováděno většinou za účelem hmotného zisku nebo jiného osobního prospěchu.

K pašeráctví dochází v hraničních zemích poté, co se vytvoří nerovnováha trhu, zvýší se zdanění zboží, sníží životní úroveň či se změní zákony. Pašerák se vystavuje hrozbě civilních a kriminálních trestů.

Karl Stülpner – král krušnohorských pytláků a pašeráků

Jako snad ve všech pohraničních oblastech, tak i v Krušných horách se odedávna dařilo pašeráctví a pytláctví. Krušnohorskou legendou se v tomto „oboru“ stal Karl Stülpner, jenž bývá díky svým kouskům nazýván „Robinem Hoodem Krušných hor“. Na rozdíl od anglického hrdiny, který je pouhou legendou, je však Karl Stülpner historickou postavou, jejíž potomci žijí v saských Krušných horách dodnes.

Karl Heinrich Stülpner se narodil 30. září 1762 v saském Scharfensteinu. Žil ve velmi neklidné době plné historických zvratů. Život v Evropě tehdy ovlivnila nejen Velká francouzská revoluce a později napoleonské války, ale i počínající industrializace průmyslu, jejíž důsledky začaly pomalu, ale jistě dopadat i na již tak chudé obyvatele Krušnohoří.

Ani Karlovi rodiče nebyli nikterak zámožní. Živilo je pouze malé hospodářství nebo příležitostná práce a malý Karl byl navíc jejich osmým dítětem. V roce 1771 umírá pravděpodobně na následky hladomoru, který v té době v Krušných horách panoval, Karlův otec. Z historických materiálů můžeme vyčíst, že v roce 1772 byli Karl a jeho matka chyceni při krádeži obilí. Kvůli hladu se tehdy stal zlodějíčkem kdekdo. Vzhledem k všeobecné nouzi místní hluboké lesy plné zvěře přímo vybízely k pytláčení. Ten, kdo se zdráhal pytláčit sám, byl většinou zapojen alespoň do napomáhání pytlákům či pašování masa. V roce 1772 prý svůj první kus vysoké upytlačil i tehdy desetiletý Karl. Stülpnerova rodina na tom však byla tak zle, že nakonec musela prodat i svůj domek.

Karl již jako velmi mladý opouští rodné Krušné hory a v roce 1778 vstupuje dobrovolně do armády. V roce 1779 se v Chemnitz připojuje k regimentu prince Maxmiliána. V roce 1784 je pak přeložen ke granátníkům do Zschopau. Armádní důstojníci dobře věděli o Karlově pytlácké vášni a talentu. Stülpner tak mohl za tichého souhlasu svých nadřízených a hlavně k oboustranné spokojenosti v klidu pytláčit. Při jedné ze svých pytláckých výprav se však dostal do konfliktu s lesníkem Zieglerem a putoval do vězení v Chemnitz. V roce 1785 pak poprvé, a rozhodně ne naposledy, dezertoval. V následujících letech je pak neustále na útěku. Jeho první kroky vedly z Německa do Čech. Posléze se dostal do Uher, Vídně, Švýcarska,

Bádenska, Hesenska a Hannoveru, kde se přidal k dragounskému regimentu. Ani tam však dlouho nevydržel a posléze opět dezertoval. Poté se nechal naverbovat pruským vojskem, po jehož boku se zúčastnil v roce 1793 intervenční války proti Francii. Poblíž Kaiserslauternu byl však zraněn.

Vrací se do rodného Scharfensteinu, kde se živí jako pytlák a pašerák. Jeho pověstné a mnohdy až zbojnické kousky pocházejí pravděpodobně hlavně z tohoto období. Stal se hlavou skupiny pytláků, jež lovila hlavně v rozsáhlých saských revírech. Už za svého života se stal lidovým hrdinou. Historky, které o něm kolovaly, sám velmi rád přižívoval. O tom, jak vyčistil revír od lapků a loupežníků, trestal lesní úředníky, ochránil poštovní dostavník či obléhal hrad Scharfenstein, přičemž vždy stál na straně chudých a potřebných, kolovaly hotové legendy. Jeho obliba pramenila pravděpodobně také z toho, že pytláci a pašeráci všeobecně měli mezi lidmi mnoho pomocníků. Ti jim zajišťovali jak odbyt masa, tak zbraně či skryše, když se dostali do úzkých. Justici Stülpner několikrát

Sedmdesátiletý Karl Stülpner v roce 1835 (Muzeum Krušnohoří Marienberg, zdroj: Wikipedia)

Osobní věci Karla Stülpnera, Muzeum Krušnohoří Marienberg

Pytláci (litografie, kolem roku 1880)

unikl jen o vlasek, a to i přesto, že na něj byly vydány zatykače s odměnou vedoucí k jeho dopadení.

V tomto období se Karl také seznamuje se svou první ženou, Johannou Christiane Wolf, dcerou obecního soudce. Ten s jejich vztahem důrazně nesouhlasil a nedal ani svolení k sňatku. V roce 1799 se jim ale i přesto narodila dcera Johanna Eleonora. Pravděpodobně aby dítě uživil, vstupuje Karl znovu do služeb saské armády. Za předchozí dezerce nebyl potrestán

jen díky vlivným přátelům. V roce 1806 se zúčastnil bitvy u Jeny proti Napoleonovi. Padl však do francouzského zajetí, z něhož se mu posléze podařilo uniknout. Aby se mohl postarat o nemocnou maminku, podal v roce 1807 žádost o propuštění z armády. Ta však byla zamítnuta, a tak opět dezertoval. Úkryt našel na české straně Krušných hor, v Přísečnici. Christiane Wolf se pak o Stülpnerovu maminku starala až do její smrti, taktéž v roce 1807. Poté odešla i s dce-

Souboj myslivce s pytlákem

rou za Karlem do Přísečnice, kde se stala jeho zákonitou manželkou.

Stülpner v té době začal v Čechách podnikat. V Hoře Svatého Šebestiána provozoval hospodu a menší výrobu nití. V roce 1813 byla v Sasku vyhlášena generální milost. Ta Stülpnerovi umožnila návrat do Scharfensteinu, kde kupuje zpět svůj rodný dům. V roce 1820 se znovu zapletl do pašování a země mu pod nohama začala být opět horká. Opouští tak Sasko a vrací se zpět do Pří-

sečnice. Téhož roku umírá jeho žena. V roce 1823 se Karl znovu oženil s jistou Veronikou Werzara, s níž měl v té době již dvouletého syna Karla Friedricha. Toto manželství pravděpodobně nebylo příliš šťastné. V roce 1828, kdy byla Veronika podruhé těhotná, ji Stülpner opouští a vrací se zpět do Sasku.

Ve své domovině pak šířil příběhy ze svého, na zážitky zcela jistě bohatého života. Mísila se v nich pravda s lehce přibarvenou legendou. V roce 1832 byla vydána jeho první biografie. O dva roky později prodává Stülpner svůj příběh vydavatelství Schönberg. Kniha však byla krátce po vydání v Sasku zakázána. Karl tak zůstal zcela bez prostředků.

Ve svých 72 letech se stal znovu otcem. Nemanželskou dceru Amalii mu porodila čtyřladvacetiletá Auguste Wilhelmine Günther z Zschopau. V roce 1839 byl skoro slepý a v poněkud zuboženém stavu nalezen u obce Lautau. Odtud byl dopraven do Scharfensteinu, kde dožil v chudobinci. Dne 24. září 1841 Stülpner ve věku 79 let umírá. Je pohřben na hřbitově v saském Grossolbersdorfu.

Připomínkou tohoto krušnohorského „Robina Hooda“ jsou zejména na saské straně Krušných hor, a to nejen v okolí Stülpnerova rodiště Scharfensteinu, hospůdky, studánka, ale i několik pomníků nesoucích jeho jméno.

Lenka Löfflerová

Zámek ve Stülpnerově rodném Scharfensteinu (foto: Ulrich Möckel)

Patnáctý volejbalový turnaj Hřebečná Cup: v jubilejním ročníku zvítězil Černý balet

Již tradičně se druhou sobotu v srpnu konal na Hřebečné amatérský volejbalový turnaj Hřebečná Cup, letos to byl jubilejní, již 15. ročník. Organizační příprava na tento zlatý hřeb sezony byla jako obvykle v režii organizačního výboru ve složení Honza David – Čára, Tonda Březina, Jirka a Klára Karafiátovi, Jirka a Irča Lauermannovi.

Již z jara bylo nutné připravit hřiště do takové podoby, aby se na něm dalo hrát, a poté ho stále hýčkat a zušlechťovat, aby v době konání turnaje nebylo zarostlé plevem, aby bylo řádně uvalcované, byla posekaná tráva, byly natažené ochranné sítě a zajištěna spousta dalších drobností, bez nichž by se špatně hrálo. Pomocnou ruku k dílu přiložili i naši kamarádi Míra Lojza a Saša Davidová. Přípravenost hřiště byla průběžně ověřována při téměř pravidelných pátečních kláních mezi hráči Hřebečné a okolních obcí. Podrobné rozborů, jak už bývá zvykem, probíhaly následně u půllitru piva či sklenky vína.

Pak přišel červenec, vyvěsili jsme plakáty a v napětí očekávali hrnouchy se přihlášky. A ono z počátku nic. U čestné prezidentky turnaje Olgy Marešové byly přihlášeny tři nebo čtyři týmy a už to vypadalo, že se letos turnaj nevydaří. Ale vše se v dobré obrátilo a v den uzavírání přihlášek jsme měli osm přihlášených týmů, což je na jedno hřiště

tak akorát, aby si všichni dobře zahráli. Hřiště bylo nachystané, stany postavené, vše potřebné bylo nakoupeno, Irča připravila tabulky, pavouky a pravidla. V igelitkách se těšily ceny na své nové majitele. Tímto děkujeme všem, kteří přispěli svými dary k naplnění igelitek. Za všechnu jmenujeme obec

Abertamy, se kterou máme tradičně dobré vztahy.

I když v pátek 12. srpna proběhlo rozlosování turnaje za deště, předpověď na sobotu byla skvělá, a tak nic nebránilo tomu, aby i letošní ročník byl úspěšný. V sobotu se začalo hrát hned zrána od půl deváté a finálový zápas skončil okolo půl šesté večer.

Všechna družstva bojovala s velkým odhodláním, touhou po vítězství a především fair play.

Vítězství vybojovali a medaile za první místo získali hráči týmu Černý balet, družstvo Trulhonérů sice nedosáhlo na hattrick, ale stříbrná medaile hráčům tohoto družstva také moc slušela. Medailemi za třetí místo byli odekorováni Hároši. Blatensťi orli si dolétli pro bramborovou medaili, z loňského šestého místa se na letošní pátou pozici vyvihl tým Na poslední chvíli, šestí byli Nejedlí Strnadi, kteří nastoupili se zraněnou hráčkou, sedmička patří Chřestýšům z Perninku, jejichž účast nás jako organizátory moc potěšila. Výsledkovou listinu uzavřel tým Nelke, jehož hráči i přátelé mají zcela jistě štěstí v lásce. Kantýnu bravurně zvládly Bohunka a Marcelka, které se celý den staraly o zahánění hladu a žízně hráčů i diváků. Vydařený turnaj byl zakončen večerním posezením. O muziku se postaral Felix (Jirka Tomášek) s kytarou, Bařťa (Tomáš Bařtipán) s plechovým klarinetem, Honza Olha s banjem a s basou Milan Šindelář.

Konec dobrý, všechno dobré, a tak už se moc těšíme na příští ročník.

Irena Lauermannová

V zápalu boje

Přebuzská pouť v tropických vedrech

Hornická exkurze se setkala s velkým zájmem (foto: Stefan Herold)

Úsloví „Zer Frießbußer Kerwa brenga de Krämer en Schnee“ (na přebuzskou pouť přivázejí kramáři sněh) se letos při teplotách kolem 30 °C jevílo jako těžko pochopitelné, 27. srpen byl pro mnoho horalů příliš horkým dnem.

Už v devět hodin dopoledne vyjelo více než 70 přátel českého Krušnohoří autobusem do Jelení, kde je Petr Rojik přivítal na dvojjazyčné exkurzi po pěti stoletích dolování v oblasti Kronesbergu. Byla to narychlo zorganizovaná, ale neméně zajímavá náhrada za plánovanou exkurzi na Rolavu, jež pravděpodobně proběhne v příštím roce. Oblast Kronesbergu byla bohatá na ložiska cínu, která byla těžena už v polovině 16. století. Bývalá rýžoviště po-

krývají les, propadlých štol a jejich vyústění je tu také dost. Těžba cínu v této oblasti aktivně probíhala až do 1. května 1945, v posledních letech však s velice nízkou výťažností.

Zhruba ve 12:15 hodin se účastníci exkurze autobusem vrátili zpět do Přebuze. Bohužel gastronomická nabídka jednoho z nejmenších měst v České republice nemůže uspokojit takový nápor návštěvníků, proto se mnoho hostů rozjelo na oběd do okolních obcí. Mezitím předvedli členové Krušnohorského spolku Schneeberg-Neustädtel malou ukázkou toho, jak asi vypadal průvod obchodníků, kteří v minulosti procházeli Přebuzí, ležící na důležité obchodní stezce do Schneebergu.

Obchodníci ze Schneebergu před přebuzským kostelem (foto: Petr Rojik)

Tradičně ve 14 hodin začala dvojjazyčná bohoslužba, kterou v příjemném chládku kostela celebroidal pater Petr Fořt, jenž nejprve spolu se svými ministranty požehnal restaurovaným varhanám. Ve svém kázání pak pater Fořt hovořil o životě svatého Bartoloměje a o historii zdejšího kostela. V posledních letech byl kostel využíván jen o pouti. To se má však změnit. Petr Fořt chce od září sloužit jednu mši měsíčně.

Po mši s početnou účastí požehnal pater Fořt také nové soše svatého Bartoloměje před bývalou farou, kterou dnešní majitel krásně zreštauroval.

Zatímco bývalí obyvatelé Přebuze a další hosté se před koste-

lem živě bavili a pochutnávali si na víně a chuťovkách, jež každoročně věnuje rodina Sattlerových, absolvovali muzikálně založení účastníci zajímavou prohlídku varhan, jejichž generální opravu už více než rok provádí restaurátor Martin Josef a které jsou už zhruba z 90 procent opět funkční. Když organolog plzeňské diecéze viděl varhany v rozloženém stavu, byl uchvácen. Tvrdil, že v nástroji poznává styl barokního varhanáře Gutha. Všechny ostatní Guthovy varhany byly v průběhu let rekonstruovány, čímž se změnil jejich zvuk. Tyto varhany jsou tedy jediné, které jsou v téměř původním stavu. Tedy rarita! Proto on a jeho kolegyně při kontrolním dnu na

Slavnostní mše s vysokou účastí (foto: Ulrich Möckel)

Pater Fořt žehná soše sv. Bartoloměje před bývalou farou (foto: Ulrich Möckel)

Přebuzi nechali zapsat, že tyto varhany se mají pouze rozložit, vyčistit, slepit a opět složit, ale že se na nich nesmí provádět žádné technické zásahy jako například výměna vadných dílů.

Guthovo autorství varhan je však v rozporu s dosavadní literaturou, která uvádí, že jde o dílo varhanáře Gartnera, který na Přebuz přišel v roce 1828. Tento časový údaj zřejmě odpovídá skutečnosti, protože Petr Rojik na měchu našel cihly pocházející z přebuzské cihelny hraběte Nostice. Důkazem je erb rodu Nosticů (kotva) a úlomky cihel, obsahující krušnohorskou žulu a greisen (horninu obsahující cín). Podle přebuzské kroniky byla cihelna založena roku 1828, v provozu

byla ovšem jen velice krátce.

Petr Rojik na tyto varhany zahrál několik písniček, a dokumentoval tak nevšední styl tohoto starého nástroje. Obnovu nástroje umožnila řada finančních darů od německých a českých občanů. Svým dílem přispěli i členové Krušnohorského spolku Schneeberg-Neustädte.

I když se v Přebuzi leccos vyvíjí jen pomalu a i když se mnohé v obci návštěvníkovi často otevře až na druhý pohled, je přesto patrný pozitivní trend. Přejme si, ať to tak zůstane, aby i v budoucnu zůstala zdejší pouť jednou z vrcholných událostí v regionu na hřebeni Krušných hor.

Ulrich Möckel
překlad: Roman Kloc

Petr Rojik (vlevo) s restaurátorem varhan Martinem Josefem (foto: Ulrich Möckel)

Rozloučení s prázdninami na Přebuzi

V neděli 28. srpna proběhlo u rybníka v horské Přebuzi rozloučení s prázdninami v duchu Dne Integrovaného záchranného systému (IZS). Při akci, kterou zorganizovalo město Přebuz, zde rotavští

hasiči a policisté spolu se členy Horské služby z Bublavy ukázali svoji techniku a typové činnosti.

Pro diváky bylo zřejmě nejatraktivnější zbrusu nové těžké terénní záchranné vozidlo Horské služby,

kteří je využíváno především při zásazích v těžko přístupném terénu a při technických zásazích. U dětí pak velký úspěch sklidil multifunkční transportní vozík, používaný při transportech z terénu, kam

se není možné dostat motorizovaně. Spousta z nich si jízdu v něm s nadšením na vlastní kůži vyzkoušelo. Další Den IZS nás čeká v září v Novém Kostele.

Miroslav Račko, HS Bublava

Via ferraty v Krušných horách

Via ferraty – „železné cesty“, cesty vedoucí strmými skalními stěnami a zajištěné kovovými lany, žebříky a kramlemi, patří k módním turistickým činnostem současného vertikálního světa české i saské strany severozápadního Krušnohoří.

Míjení kotevního bodu

Kolébku železných cest se staly v první světové válce (1914–1918) italské Dolomity. V krutých bojích, odehrávajících se na skalách, umožňovaly žebříky, lávky, kramle a ocelová lana Italům válčícím s Rakušaný přesuny mužstva a přepravu vojenského materiálu.

V současnosti je po jejich vzoru na skále zavěšenými cestami, stezkami závratí, zpřístupněno mnoho významných vrcholů a stěn i mimo Alpy a dvě máme i v severozápadním Krušnohoří – 350metrovou ferratu na saské straně v Erlabrunnu a 200metrovou ferratu v Nových Hamrech.

Ferraty jsou vyhledávány turisty pro krásu skalních stěn a pro uspokojení z vlastní síly, odvahy a schopnosti. Přidanou hodnotou těchto cest jsou velkolepé výhledy a expozice. Obtížnost výstupů je udávána písmeny od A pro cesty velmi lehké až po E pro cesty extrémně exponované, nebo po vzoru lyžařských sjezdovek barevně, modře pro výstupy snadné, červeně pro výstupy středně náročné a černě pro výstupy vyhrazené výhradně zkušeným návštěvníkům. Dnes přicházejí do hor nejen mladí sportovci, ale i početní milovníci hor v důchodovém věku.

Náklady na pořízení nebo zapůjčení potřebného vybavení nejsou nikterak dramatické. Hluboká poklona patří zřizovatelům železných cest jak na saské, tak i české straně, kte-

ré jsou na rozdíl od lanových center v okolí bezplatné.

Železné cesty vyžadují zvláštní vybavení a techniku

Pohyb v exponovaném terénu po lanech, skálách a kramlích představuje riziko. Do výbavy turisty na stezku závratí patří horolezecký úvazek s ferratovým setem k sebejištění, přilba k ochraně hlavy, rukavice a dobré boty. Nebezpečí pádu do kotvení ocelového lana vedle k vývoji tlumiče, který jeho následky může účinně zmírnit. Je sešit z plochého popruhu švy s limitovanou nosností, které při zachycení pádu postupně praskají, čímž absorbují část pádové energie a výrazně snižují zachytný náraz. Tlumič je součástí ferratového setu, jenž spojuje úvazek turisty s kotevním lanem pomocí dvou asi jeden metr dlouhých smyček na koncích opatřených karabinami. Jedině dvě smyčky umožňují bezpečný přechod přes kotevní bod ocelového lana ve stavu, kdy jedna je přemísťována a druhá je spojená karabinou s lanem jako jištění.

Vzájemná ohleduplnost mezi turisty je přesto na prvním místě. V úseku mezi kotevními body má být v pohybu maximálně jen jeden lezoucí turista.

Jak se k via ferratám dostat

Via ferrata „Walter Keiderling Klettersteig“ u železniční stanice saské obce Erlabrunn je vzdálená pouhých 6 km od české pohraniční

Traverz ve stěně

Výstup na vyhlídku

obce Potůčky. Je vedena po žulové skalní stěně vysoké 50 metrů a je přístupná z pravého břehu říčky Schwarzwasser (Černá). Lezení na ní je na vlastní nebezpečí. Přechod řeky ke stěně po železničním mostě je riskantní a je zakázán. Přes silniční most u křižovatky do obce jde železniční most snadno obejít za necelých pět minut. Auto lze zaparkovat na bezplatném parkovišti. K nástupu na ferratu je to necelá minuta chůze.

Ferrata je celkem 350 metrů dlouhá a nabízí tři trasy. V horních partiích jsou dva masivy spojené atraktivním lanovým mostem. Sestup z trasy je značený po stezce vedoucí kolem stěny zpět k nástupu. Jedna z tras je určena úplným začátečníkům a dětem.

Informace o obtížnosti jednotlivých úseků vyčtete na tabuli umístěné u nástupu. V Kletterzentru v Johannegeorgenstadtu si lze objednat a najmout instruktora. Na vrcholu skály je křížek s pěknou vyhlídkou do obce s dominantou obrovské místní kliniky. Cestu za ferratou lze spojit například s výletem na nedaleký Rabenberg s nepřehléd-

nutelným sportovním centrem, v Česku nevídaným.

Via ferrata v obci Nové Hamry, vzdálená 6 km od Nejdku, je vedena po skalkách žulového pilíře přístupného přímo z kempu u hotelu Seifert na pravém břehu řeky Rolavy. Lezení je na vlastní nebezpečí.

Z nádraží železniční stanice Nové Hamry je to pěšky necelých pět minut a od hotelu minuta. Auto lze parkovat na parkovišti před hotelem Seifert. Ferrata je celkem 200 metrů dlouhá a nabízí čtyři trasy. Sestup je neoznačený, vede lesem z pravé strany pilíře.

Informace o obtížnosti jednotlivých tras vyčtete na tabuli umístěné u nástupu. Modrá trasa je určena úplným začátečníkům i dětem. Kompletní vybavení si lze zapůjčit za úplatu přímo v hotelu Seifert. Kromě ferrat si můžeme projít i dvě naučné stezky v obci: modře značenou stezku Ruperta Fuchse nebo červeně značenou Hamerskou stezku. Výstup na rozhlednu Pajndl na Tisovském vrchu nabízí krásný kruhový výhled nejen na okolní krajinu.

Karel Vozáb

Na ferratě v Nových Hamrech

Rodinný výlet

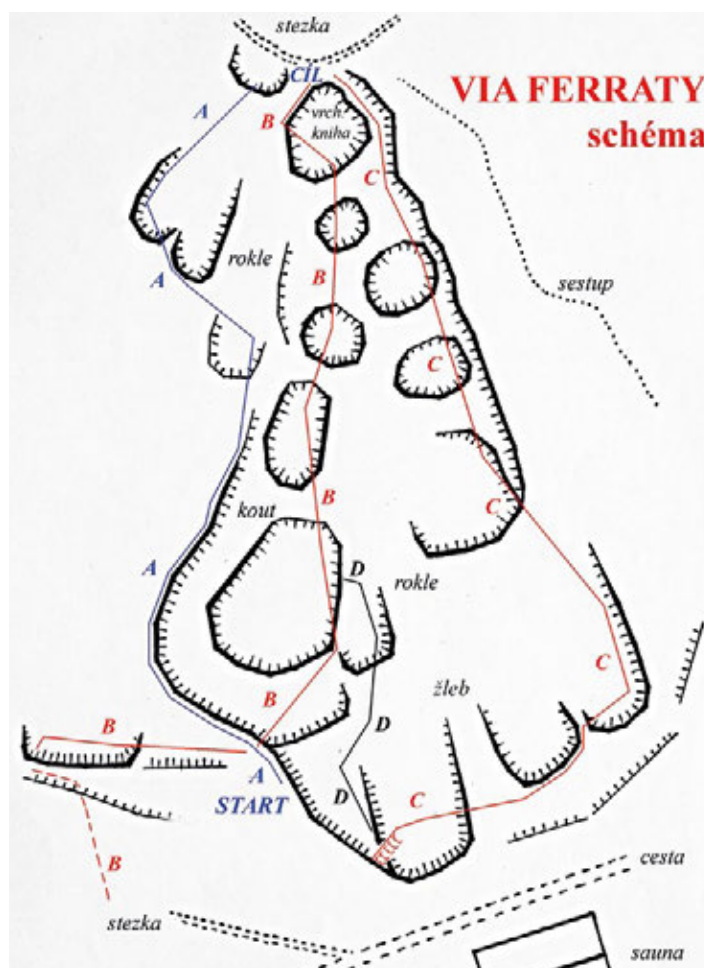

Schéma ferrat v Nových Hamrech

Sasko-české setkání v Breitenbrunnu

V obležení se nacházel i stánek s máslem, v němž bylo k mání také výborné podmásli

Ačkoli podstatou hranic je státy a lidi oddělovat, v pohraničí vždy existovaly dobré kontakty s druhou stranou. A dnes je to o to jednodušší, že naše krušnohorská hraniční čára mezi Saskem a Čechami má od 21. prosince 2007 pouze symbolický charakter. Dnes už nás občas dělí jen jazyková bariéra.

Není tedy divu, že jsou navazovány kontakty se spolky a osobami v sousední zemi. Jedním z průkopníků je pobočka Krušnohorského spolku v Breitenbrunnu pod vedením Klause Frankeho. To, co začalo 13. ledna 2007 na Přebuzi prvními kontakty mezi saskými a českými muzikanty, se mezitím stalo pevnou součástí spolkového života. Časem se k muzikantům přidali i včelaři a letos se z českého mléka z Bludné stloukalo skvělé máslo.

I složení hudebníků se mění. Letos 21. srpna, vedle Franty Severy z Rudného, Mužského pěveckého sboru z Breitenbrunnu, Franzisky Böhme (narozené v Abertamech)

a Franka Gottschalka v Breitenbrunnu poprvé vystoupila i kapela Málaboum z Plachtína. Její vedoucí Richard Šulko nepřijel jen se svým synem, jenž ho doprovázel na citeru, ale přivezl s sebou i taneční soubor, který publikum nadchl svými bohatě zdobenými kroji a ukázkou tradičních tanců z Chebska.

Vedle paní Ernst, která zájemcům představila svou knihu „Eine Reise in meine Kindheit“ (Cesta do mého dětství), poskytl hostům obrázek o některých zmizelých nebo silně „zredukovaných“ obcích v západočeském Krušnohoří i Ulrich Möckel ve svých brožurách, které o těchto obcích sestavil. Lidi tu spojovala nejen hudba, ale i láska ke společnému krušnohorskému domovu a k tradičním řemeslům a zvykům.

Zhruba 150 hostů setkání přátel Krušných hor z obou zemí tak prožilo pestré odpoledne, při němž se členové Krušnohorského spolku tradičně postarali i o kulinářské zážitky.

Richard Šulko a jeho syn hrající na citeru – kapela „Málaboum“

Soubor lidových tanců z Chebska krušnohorské publikum nadchl

Příští přeshraniční akcí Krušnohorského spolku z Breitenbrunnu bude Svatováclavské setkání (Svatováclavská pouť) 24. září na Ryžovně, organizované společně s Krušnohorským spolkem

v Abertamech a sdružením „Potok“, na něž jsou všichni přátelé Krušných hor z obou stran hranice srdečně zváni.

Ulrich Möckel
překlad: Roman Kloc

Šestadvacáté posvícení na Bublavě

Po sametové revoluci v roce 1989 se mnoho vysídlených obyvatel Krušnohoří rozhodlo, že se budou ve starém domově scházet přinejmenším na posvícení. Tak tomu bylo i v případě Bublavy. Usnadňovala to i skutečnost, že řada bývalých obyvatel obce bydlela v nedařlém saském Klingenthalu. Roku

1992 založili tito patrioti podpůrný spolek „Förderverein Schwaderbach (Böhmen) e. V.“. Cílem tohoto spolku bylo zachování římskokatolického kostela, hřbitova a dalších kulturních zařízení, jakož i podpora výzkumu historie obce.

Od té doby uplynulo už 25 let a v roce, každoročně vydávané

u příležitosti posvícení, letos předseda spolku dr. Bernd Lerch píše: „Tentokrát vás zvou už naposledy. Na letošní členské schůzi se své funkce předsedy vzdám, protože spolek bude podle všeho také rozpuštěn.“

Členové spolku za uplynulé čtvrtstoletí odvedli velký kus práce. Kostel byl částečně rekonstruován

a je v poměrně dobrém stavu. Toho bylo dosaženo díky práci mnoha dobrovolníků i díky finančním darům bývalých Bublaváků v celkové výši přes 70 tisíc eur. Předseda také zpracoval a zveřejnil velké množství historických materiálů.

Práce spolku v těchto i dalších oblastech by zřejmě byla prospěšná

Informační stánek podpůrného spolku „Förderverein Schwaderbach (Böhmen) e. V.“

i nadále, ale doba pokročila, bývalí obyvatelé Bublavy nemládou a mnoho zakládajících členů už dnes není mezi živými. Nezbyvá tedy než členům a předsednictvu spolku poděkovat za vykonanou práci a finanční dary. Každý cent byl využit pro dobrou věc a lze jen doufat, že kostel bude i nadále v dobrém stavu.

V sobotu 20. srpna pak hosty, z nichž někteří vážili dalekou cestu, na posvěcení v bývalé vlasti přivítali předseda spolku dr. Lerch a Igor Jirsík, starosta obce s 320 obyvateli.

Slavnostní bohoslužba začala posvěcením nově postaveného schodiště ke kúru kostela. Tohoto dojemného, ale radostného úkolu se zhostil bublavský rodák, kněz

Slavnostní bohoslužba

ve výslužbě Roland Müller. Spolu s ním bohoslužbu celebrowali jeho kolegové Ferdinand Kohl z Klingenthalu a Petr Fořt z Kraslic. O hudební doprovod se postarali dr. Petr Rojík a sólistka Věra Smržová. Ve svém kázání se pater Fořt odvolával na nové schodiště. To je jednak symbolem toho, že každý člověk je v životě někdy dole a někdy nahoře,

ale je také symbolem vzestupu každého křesťana na konci jeho života. Každý by si měl svůj pozemský život uspořádat tak, aby jeho poslední cesta vedla k Pánu na nebesích.

Nezbyvá než doufat, že i v příštím roce najde cestu na bublavské posvěcení co nejvíce lidí.

Ulrich Möckel
překlad: Roman Kloc

V sobotu 8. října od 18 hodin se v salonku hotelu Anna v Nejdku uskuteční přednáška emeritního profesora Yu Sanle o historii hřbitova Zhalen v Pekingu, místa posledního odpočinku nejdeckého rodáka Ignáce Sichelbartha a dalších misionářů z Evropy (viz Luft č. 11/2015). Významného hosta z Číny uvede dr. Erich Zettl z Kostnice. Přednáška bude tlumočena do češtiny.

Yu Sanle byl profesorem na Vysoké škole administrativy

v Pekingu a současně správcem hřbitova Zhalen, který se nachází v objektu vysoké školy. Profesor Yu Sanle, jenž je nyní v penzi, je odborníkem na dějiny tohoto hřbitova a dlouhodobě se zabývá evropskou misijní činností v Číně. Napsal o tom několik knih, jednu přiveze k nám do Nejdku. Profesor Yu Sanle bude od 4. do 10. října organizovat výstavu o tomto hřbitovu v bavorském Ingolstadtu.

Ignác Sichelbarth má své poslední místo odpočinku na

pekingském hřbitově, kde byli od jeho založení roku 1610 pohřbíváni evropští misionáři. Sichelbarth byl jedním z posledních pohřbených Evropanů. Jeho pomník patří k nejhezčím a největším na hřbitově. Za uplynulých pět století byl hřbitov součástí pohnuté historie Číny a dnes patří ke státěm chráněné kulturní památce Čínské lidové republiky.

**za z. s. JoN – Jde o Nejdeek
zvou Pavel Andrš
a Miroslav Holeček**

Sichelbarthův náhrobek

Přednáška v Nejdku

V sobotu 3. září se ve Vysoké Peci konal první ročník závodu Radon RUN Pec v přespolním běhu. Závod byl vypsán pro všechny kategorie od nejmenších dětí po veterány na tratích od 250 m až pro vskutku drsný horský půlmaraton. Na startu se sešlo především v dětských kategoriích mnoho běžců a běžkyň, celkem se jich závodu zúčastnilo 136.

Na úvod startovaly nejmenší děti narozené v roce 2011 nebo později. Zde k radosti pořadajícího klubu

byly nepřehlédnutelné domácí žlutozelené dresy. Následovaly žákovské a dorostenecké kategorie, v nichž byli vidět zejména závodníci a závodnice z lyžařských klubů Slovan Karlovy Vary a Jasan Aš.

Během dne panovalo příjemné slunečné počasí, a tak si závod snad všichni náležitě užili. Při vyhlášení vítězů všem medailistům pogratoval starosta Vysoké Peci Tomáš Hüttner a také úspěšný trenér běžeckého lyžování Miroslav Petrásek. V jed-

notlivých kategoriích zvítězili: Sárinka Šebestová (U6), Majda Vyskočilová (U8), Max Klein (U8), Aneta Bauerová (U10), David Bauer (U10), Anna Peřinová (U12), Mikuláš Bešta (U12), Marie Rychlíková (U14), Filip Štecher (U14), Kateřina Černá (U16), Kryštof Zatloukal (U16), Patricie Kleinová (U18), Adam Picura (U18), Markéta Lubinová (Ž), Kryštof Husák (M-10 km), Martina Cupalová (ŽV), Martin Kule (MV1), Petr

Walchetseder (MV2) a Jan Děbnár (M-půlmaraton).

Závod by se nepodařilo zorganizovat bez vydatné pomoci rodičů a příznivců klubu, kterým za vše velice děkujeme. Finančně závod podpořily obec Vysoká Pec, město Nejdek, Karlovarský kraj (projekt Živý kraj) a Lesy ČR. Všem sponzorům děkujeme a těšíme se na další spolupráci.

Jakub Šebesta,
TJ Radon Vysoká Pec
foto: Václav Bešta

Triatlon ve Vysoké Peci

Letošní léto se zdá být takové nějaké krušnohorské. I přes to Radoňáci nijak nezaháleli a navzdory často nevlídnému počasí pilně trénovali a také závodili. Hned první prázdninový víkend jsme se zúčastnili závodů v orientačním běhu v Šindelově. Zde zazářila Anika Zázvorková, která ve své kategorii porazila všechny specialisty a vyhrála celou třídní sérii.

V následujícím období jsme v rámci tréninku plavali, jezdili na kole, na lodích, běhali i lezli po skalách. A vše vyvrcholilo 6. srpna, kdy jsme ve Vysoké Peci uspořádali závody dětí do čtrnácti let v terénním triatlonu Radon Tri Pec.

Závodníci nejprve plavali či se brodili (podle kategorií a svých schopností) v rybníku Kaňka, pak následovala cyklistická část a doběh

do Radonarény. Počasí se na den závodu umoudřilo, a tak vše zdárně proběhlo. Nikdo se v Kaňce neutopil a kromě jednoho smolaře, který se rozbil na kole, všichni zdárně doběhli až do cíle. Závodu se kromě domácích borců zúčastnili také závodníci z LK Nové Hamry, z LK Slovan Karlovy Vary a pár dalších nadšenců. V této konkurenci se Radoňáci neztratili a po krásných výkonech byli někteří i na stupních vítězů (Bára Šebestová první, Ondra Pešek a Mates Andresík druzí, Eliška Melková a Anika Zázvorková třetí). Pořadatelé děkují všem, kteří s organizací závodu pomohli, a obci Vysoká Pec za podporu.

Závěrem zveme všechny příznivce sportu na další námi pořádaný závod, a to 8. října na Nejdecký kros.

Jakub Šebesta

Závod v plném proudu

Výstava o toskánských Habsburcích v Ostrově

Letos v květnu se široké laické a odborné veřejnosti otevřely pomyslné dveře výstavy nainstalované ve výstavních prostorách staré radnice na Starém náměstí v Ostrově pod názvem „Toskánské Habsburkové a ostrovské panství 1808–1918“. Výstava představuje zajímavé životní osudy vedlejší, tzv. toskánské větve vládnoucí dynastie Habsburg-Lothringen, které mají úzký vztah k městu Ostrov, jeho okolí a Krušnohoří.

Návštěvník má vzácnou příležitost zhlédnout více než dvě stovky unikátních archivních dokumentů z rodinného archivu toskánských Habsburků, jenž je uložen v Národním archivu a tvoří páteř výstavy. Jsou zde však vystaveny i umělecké a osobní předměty příslušníků rodu z depozitářů Národního muzea Praha a mobiliárních fondů SZ Konopiště, kam byly odvezeny po roce 1918 po vytvoření samostatné Československé republiky.

Výjimečnost výstavy spočívá v tom, že většina vystavených uměleckých a osobních předmětů (obrazy, plastiky, osobní věci) a ar-

Pani Margaret Schliková-Pospíchalová se synem a starostou města Ostrov Pavlem Čekanem

chivních dokumentů nebyla nikdy zpřístupněna široké veřejnosti. Podstatně více je možné se dozvědět přímo od kurátorky výstavy, která zájemce expozicí provede i se zasvěceným komentářem.

Výstava vznikla za finanční podpory města Ostrov a Karlovarského kraje ve spolupráci s Národním archívem, Národním muzeem Praha,

Národním památkovým ústavem – Generálním ředitelstvím Praha, NPÚ, územní památkovou správou v Praze, Městským archivem Palma (Mallorca), Rakouským kulturním střediskem v Madridu a Domem kultury Ostrov. Záštitu nad ní převzali ministr kultury Daniel Herman a hejtman Karlovarského kraje Martin Havel.

Poslední majitel ostrovského zámku a panství – arcivévoda Josef Ferdinand (1872–1942)

Výstava bude otevřena až do 2. dubna 2017 (do října: úterý–neděle 11:00–17:00 hod., listopad až březen: středa–neděle 13:00–17:00 hod). Součástí vstupenky je i publikace o výstavě, kterou napsali renomovaní čeští historici.

Miluše Kobesová,
kurátorka výstavy

Pozvánka na výstavu Ostrovsko a hornictví

Ve šlikovském křídle nově zrekonstruovaného ostrovského zámku je otevřena unikátní výstava „Ostrovsko a hornictví“. Tato výstava vznikla z iniciativy města Ostrov v rámci projektu „Stříbrná stezka – Silberstrasse – 1. investiční etapa“ z Programu Cíl 3 na podporu přeshraniční spolupráce 2007–2013 mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko, který je spolufinancován Evropským fondem pro regionální rozvoj.

Výstava je rozdělena do tří samostatných okruhů. První část je věnována významnému šlechtickému rodu hrabat Šliků, kteří z ostrovského zámku spravovali své panství. Odtud řídili těžbu a zpracování kovů – stříbra, cínu a železa. Perlou expozice je nádherná stříbrná kazeta z 2. poloviny 17. století, kterou nechali Šlikové vyrobit v letech 1680–1690 u augsburského kovovce a kovo-

tepce Johanna Andrese Theolta (viz Luft 6/2014). Kazeta váží přibližně 6 kg a je osazena 44 jáchymovskými a plánskými tolary a medailkami vyraženými v mincovnách v Jáchymově, Plané u Mariánských Lázní, Praze a Norimberku. V roce 2015 byla kazeta prohlášena za národní kulturní památku. Městu Ostrov ji zapůjčil Národní památkový ústav – územní památková správa na Sychrově (státní zámek Náchod).

Druhá část expozice nadchne hlavně zájemce o mineralogii a hornictví, především o historickou techniku dobývání a zpracování stříbra, cínu a železa. Dokumentuje historii obrovského těžebního rozmachu v krušnohorských ložiscích a s tím související prosperitu, kterou lze v současnosti srovnat pouze s těžbou ropy či zlata. Třetí část připomíná i smutnou éru dolování v době ne-

Zámek Ostrov – výstava o rudném dolování v Krušných horách

dávno minulé – těžbu uranu v 50. letech 20. století a s tím spojené kruté podmínky a utrpení horníků v uranových dolech na Jáchymovsku.

Výstava je otevřena zdarma celoročně, denně. Všichni jste srdečně zváni!

Miluše Kobesová

Šestá Hudební cesta Krušnohořím

Michal Müller z Varnsdorfu je mistrem hry na citeru a svým uměním nadchl široké publikum

Trase akce Liedertour neboli Hudební cesty Krušnohořím či Pochochu s písničkou vedla v prvních ročnících často přes české území, letos však hranici pouze „lízla“. Není totiž snadné najít vhodný okruh, který by vyhověl všem požadavkům. Centrem letošního ročního oblíbeného pochodu byla obec Carlsfeld, známá jako „bandoneonová vesnice“.

Již v brzkých ranních hodinách směřovaly do této obce na hřebenu hor dlouhé kolony aut a tamní parkoviště byla brzy plná, takže další vozy pak parkovaly na posekaných loukách. Trasa pochodu vedla z Carlsfeldu k přehradě Weiterswiese, pak kolem Weitersglashütte k hraničnímu přechodu, kde dříve hranici křížovala státní silnice z Zwickau do Karlových Varů, dále údolím řeky Große Bockau do Oberwildenthalu a Wildenthalu a odtud zpět na hřeben do Carlsfeldu. Na devíti zastaveních zvalo k posezení u hudby a anekdot zhruba 50 muzikantů.

Vedle tradiční krušnohorské hudby se o zpestření postarali i tři hudebníci z Čech. Alžběta Trojanová s přísečnickou harfou byla pro většinu posluchačů novinkou stejně jako Michal Müller z Varnsdorfu. Ten je v současnosti jediným kvalifikovaným citeristou a učitelem hry na citeru v České republice. Svým osobitým stylem hry patří mezi progresivní světové hráče. Jako třetí účinkující z Česka zpíval a hrál Franta Severa z Rudného. Ten je díky svému pestrému repertoáru, zahrnujícímu německé melodie z Krušných hor i Chebska, ale také české lidovky, mezi přáteli Krušných hor ze západního Saska zřejmě nejznámější. Ovšem z Čech dorazili nejen muzikanti, na okruh vyrazila také řada českých turistů a cyklistů.

Každá zastávka na zhruba čtrnáctikilometrovém okruhu se těšila velkému zájmu posluchačů. I přes symbolické vstupné ve

Frantu Severu, pravděpodobně nejznámějšího lidového muzikanta z české části regionu, na vozebnách spontánně doprovodil Zdeněk z Nejdku

Každá zastávka byla během sedmihodinové akce neustále v obležení posluchačů. Stejně tomu bylo i na stanovišti kapely „De Ranzen“

výši 5 eur mohli pořadatelé počet pěších turistů a cyklistů pouze odhadovat, protože do lesa má přístup každý, ale uvádí, že jich bylo zhruba 5 000.

Ve stejnou dobu se konala i slavnost na letišti ve Zwickau. Kdo měl štěstí, mohl kolem poledne zažít

přelet legendárního letadla Junkers JU-52 v malé výšce nad přehradou Weiterswiese.

Sedmý ročník se příští rok bude konat na cestě Glockenweg kolem obce Seiffen.

**Ulrich Möckel
překlad: Roman Kloc**

Závěrečné slovo měl starosta Horní Blatné Robert Petro

Milíře 2016

Krajská umělecká asociace a Svazek obcí Bystřice uspořádaly v prostorách hotelu Modrá hvězda v Horní Blatné tradiční mezinárodní umělecké sympozium Milíře. Skupina deseti umělců z Čech a Německa kolektivně tvořila v týdnu od 15. do 19. srpna umělecká díla inspirovaná zdejší krajinou. Vyvrcholením byla výstava dokončených děl, která si mohli zájemci i přítomní zástupci krušnohorských obcí prohlédnout. Závěrem proběhlo předání uměleckých děl zástupcům Svazku obcí Bystřice. Zdárný průběh a výsledek celé akce ocenili nejen tvořící umělci, ale všichni, které jejich tvůrčí činnost oslovila a přišli se na ni podívat.

Jiří Kupilík

Již několik století jsou Krušné hory charakterizovány těžbou a zpracováním nerostných surovin a zručností místních obyvatel při vyřezávání nejrůznějších dřevěných dekorací a hraček. I proto se dá říci, že idea vytvořit na Lesné v Krušných horách vyřezávaný betlém v životní velikosti, který spojí českou i německou stranu Krušnohoří, je jen přirozeným vývojem.

V roce 2014 začali řezbáři v rámci sochařského sympozia pracovat na prvních sochách betlému. V červenci letošního roku, kdy za finanční podpory z Fondu malých projektů (program spolupráce Čes-

ká republika – Svobodný stát Sasko 2014–2020) vzniklo posledních šest postav, byl betlém dokončen. Nyní čítá sedmáct figur a kromě tradičních postav, jako jsou Svatá rodina či pasáček, se zde klaní Ježíškovi i postavy vycházející z lokální historie. Kde jinde by mohl být slévač zpracovávající rudu naprosto přirozenou součástí jesliček?

Kromě tradiční možnosti sledovat řezbáře při práci bylo letos návštěvníkům nabídnuto ještě jedno speciální překvapení. V sobotu 13. srpna od deseti hodin večer do půlnoci byl betlém k vidění na louce v Horském areálu Lesná ve svitu

Ježíšek, pasáček i slévač

loučí. Tato akce přilákala do nočních hor mnoho návštěvníků, za což vděčíme i vydařenému počasí.

Letošní ročník sochařského sympozia nabízí ještě něco více než roky předešlé. Rostoucí zájem veřejnosti laické i odborné z obou stran Krušných hor o umělecké řezbářství a jeho historii byl pro nás impulzem pro uspořádání dvoujazyčného workshopu „Řezbářství v Krušných horách v minulosti a dnes“, kterého se zúčastní i řezbáři podílející se na vzniku betlému. Workshop se uskuteční na počátku listopadu 2016 v Horském areálu Lesná.

Betlém se však pojí především s vánočními svátky a na ten nás čeká hlavní úkol o adventu. Jako symbol Vánoc, tradic a Krušných hor bude každou adventní neděli k vidění na jiném místě Krušnohoří. První zastávkou bude obec Deutschneudorf, pak Kurort Seiffen a nakonec město Olbernhau. Zlatou adventní neděli bude opět zdobit Lesnou. Budete-li mít chuť zapojit se do workshopu či před Vánocemi čas zhlédnout betlém na Lesenské pláni, rádi vás uvítáme.

Linda Uhlíková
foto: Přemysl Jánský,
Pavel Kinšt

Vzepětí hasičstva v Merklíně

Merklínští hasiči předvedli také svoji chloubu – historickou kočárovou stříkačku

Dobrovolní hasiči bývají hybatelem dění v mnoha obcích po celé naší republice. Po oslavách 130. výročí založení Sboru dobrovolných hasičů v Merklíně mohou občané této údolní obce mít naději, že tomu tak bude i zde.

Možná že v okolních obcích

Krušných hor jsou lidé zvyklí na větší průvody nebo častější oslavy, ale to, co se odehrálo v sobotu 20. srpna, Merklín nejméně dvacet pět let nezažil. Průvod místních hasičů a jejich kolegů z okolí, dechovka hrající do pochodu, ukázky zásahů a útoků, přehlídka

Průvod obcí vede s praporem velitel Richard Szymanski

techniky, občerstvení, vzpomínání u starých fotografií, dunění bubnů, svěcení praporu, drsný rock i ohňostroj, to vše udělalo oslavy skvěle velkolepé.

Zasloužili dlouholetí hasiči byli dojatí nejen proto, že na ně mladí nezapomněli a veřejně ocenili

jejich práci, ale hlavně proto, že hasičstvo v Merklíně se vzedmu- lo a pokračuje, omladlo se a cvičí i dětské družstvo. V očích občanů stoupili hasiči ve vážnosti o další stupeň. O tom, že pro naši ochranu pracují skvělí muži, není pochyb.

Ivana Matušítková

Dne 23. srpna vyšel v Karlovarském deníku článek o útoku vlků na ovce v Abertamech s názvem „Do hor se vrátili vlci“. Na některá vyjádření uvedená v tomto článku bychom jako majitelé zmíněných ovčí rádi reagovali.

Proti existenci vlků v Krušných horách až tak nic nemáme, ale jak to tak bývá, při styku s přírodou je největším problémem člověk. V našem případě nekorektní vyjadřování a jednání pracovníků Agentury ochrany přírody. O existenci vlků v okolí Božího Daru, Abertam a Potůčků, jak nyní vychází najevo, vědí již několik let, ale tuto skutečnost tajili. My máme dlouholetou zkušenost se škodami na ovčích toulavými psy. Proti těmto útokům jsme již dávno zavedli opatření jako například kvalitní elektrické síťové ohrady atd. Vlci nám zřejmě způsobili škody již v předchozím roce, ale my je z ne-

informovanosti přičítali toulavým psům. V letošním roce jsou již škody velké a ochranáři museli přiznat, že jsou způsobeny vlky.

První útok byl zaznamenán 25. července 2016 v Potůčkách (v lokalitě Háje) a znamenal pět usmrcených ovčí, další pak 8. srpna na Hřebečné (se 4 zabitými ovčemi) a 12. srpna v bezprostřední blízkosti Abertam na Větrově, kde bylo usmrceno 12 ovčí. Zatím poslední útok se stal 17. srpna a bylo při něm zabito 18 ovčí. A jelikož počet usmrcených a napadených zvířat má stoupající tendenci, je možné usuzovat, že jde o smečku zaučujících mladé, kteří se zde již narodili.

Teprve když už je nepochybné, že jde o vlky, tvrdí úředníci, že jsme nedostatečně připraveni. Kdyby nás včas a v předstihu informovali, mohli jsme se lépe připravit. Chápu, že ochranáři chrání vlky, ale proč v tisku poškozují nás, poškozené?

Máme možnost požádat o náhradu za mrtvá zvířata. Informovali jsme se na Krajském úřadě Královéhradeckého kraje, kde již byly škody způsobené vlky uplatňovány. Velká část škod vzniklých začátkem letošního roku nebyla dosud majitelům uhrazena. Krajský úřad je totiž pouhým zprostředkovatelem. Peníze posílá ministerstvo financí, a to škody z neznámých důvodů platit příliš nechce. Sama výše úhrady za škodu je diskutabilní a nedostačující. Činí přibližně 1 500 až 2 000 Kč za jednu ovci. Přitom ovce stará dva roky, která nám mohla dát během svého života osm jehňat a mohla se pět let dojit, má pro nás cenu zhruba 10 000 Kč. Stát nám tedy, i pokud proběhne úspěšně celý proces se spoustou dokazování a papírování, uhradí jen minimum skutečně vzniklé škody.

S preventivní ochranou jsme začali okamžitě – pořízením elektrických

síťových ohradníků o výšce 135 cm se zradicí páskou včetně pachových zábran. Budeme nuceni bránit svá zvířata i prostředky v našem kraji dosud neobvyklými, pořízením velkých pasteveckých psů. Ten, kdo někdy navštívil rumunské hory, mohl být při pohybu v blízkosti stád ovčí obklopen a napaden smečkou velkých psů a musel vyčkat delší čas příchodu ovčáka, který následně psy odvolal. Něco podobného budou tedy muset očekávat v budoucnu i návštěvníci Krušných hor.

Petr Zacharda, jednatel společnosti Horský statek Abertamy
foto: Roman Antal

Do naší přírody přicházejí v poslední době nejen nové živočišné druhy, které zde nikdy nežily, ale navracejí se i druhy, které byly během historie vyhubeny. Vzniká problém. S novými druhy si příroda sama poradit neumí, chybí historická paměť, ovšem ani s navrátilci to není lepší. Historická paměť, která existovala, se postupem času vytratila. Obdobně jako v přírodě samotné dochází ke střetům příchodů či navrátilců s člověkem. Pokud nejde o přechodné záležitosti, budou si muset všichni – jak obyvatelé, turisté, návštěvníci, myslivci, tak i hospodářští farmáři – na tyto skutečnosti zvyknout a pomoci vhodných opatření se naučit s tímto novým fenoménem žít. Bezesporu nejdůležitější roli při tomto procesu však musí plnit orgány státní správy.

(red)

Plněné klobouky mladých růžovek

Nezačnu recepturou, ale zmínkou dvou tradičně rozdílných přístupů, které u Evropanů vnímáme ve spojitosti s houbařením.

Lidé severských národů houby zpravidla nesbírají, mají jejich existenci zřejmě z tradičních lidových vypravěček spojenou s dušemi zemřelých předků. Druhým důvodem může být nestavitelnost hub a energetická stopa provázející zpracování houbových pokrmů. A představte si severana se sobím stádem za polární noci, ten si hub moc neužije, energeticky jejich konzumaci nezíská téměř nic, tak co s tím, když ani nerozmyslení tažní psi houby nežerou?

Druhý, naprosto rozdílný přístup je euroasijský. Houbaření je speciální sportovní turistickou disciplínou s gastronomickými důsledky. Houby jsou zbožím s širokým, dokonce farmaceutickým významem. Dají se považovat za dietní, jemně vláknitou makrobiotickou stravu. Pro nás je určitě rozhodující bezchybná znalost druhů vyvinutých mladých plodnic hub, které sbíráme.

U muchomůrky růžovky, jež roste ve vysokém smrčkovém lese,

je záměna možná při sbírání za špatného světla, tedy za ranního šera, pozdě odpoledne a v podvečer. Proto několik rozhodujících znaků, jež odlišují muchomůrku růžovku od muchomůrky tygrované a muchomůrky šedivé. Nejprve se pečlivě podíváme. Neplatí, že plodnice okousaná a ochutnaná od veverky, myšice a lesní zvěře bude výborná a jedlá. Muchomůrka růžovka má na třeni rýhovaný prsten, spodek třeně je narůžovělý a ztlustělý, také plodnice je narůžovělá nebo s načervenalými stopami se zbytky plachetky s narůžovělým nádechem na klobouku. Mívá tmavě červenou, často červavou hlizu, kterou odkrajujeme.

Muchomůrka panterová má hladký bílý prsten s nízkou pochvou, na okraji rýhovaný klobouk s čistě bílými, někdy pravidelnými zbytky plachetky. Roste častěji v listnatém lese, její třeně je vždy bílý. Je jedovatá, avšak prý z více než stovky zaznamenaných případů otravy muchomůrkou tygrovanou nebyl ani jeden smrtelný. Osud a prognóza pacientů se samozřejmě zhoršuje a mění se zvyšujícím se množstvím požitých

muchomůrek. Otrava se pozná až po několika hodinách, kdy v žaludku už asi nic mít nebudete a z jeho obsahu nic nepoznáte, zato si důkladně prohlédnete jedno specializované oddělení nemocnice. Sbírejte tedy raději jen houby, u nichž si jste jisti, že to jsou muchomůrky růžovky – masáci.

Plněné klobouky mladých růžovek

Hodí se mladé plodnice s polozavřenými klobouky druhu muchomůrka růžovka nebo holubín-

ky a žampiony. Vykrojíme nohy a podusíme je nejmenno nakrájené na másle a cibulce, ochutíme ještě solí a petrželkou. Můžeme samozřejmě přidat i jiné druhy nalezených hub. Podušenou, mírně ochlazenou směs spojíme masovou fází vytlačenou z vinné klobásky a dobře promícháme. Zahuštěnou směsí naplníme klobouky, spojíme párátkem, obalíme v trojobalu a osmažíme. Podáváme s domácími šťouchanými brambory, polítkami máslem a oblohou.

text a foto: Josef Dvořáček

Odpadní vody z Abertam se budou odvádět do Perninku

Letos v červnu byla v Abertamech zahájena první etapa projektu, jehož cílem je vyřešit současný nevyhovující stav čištění odpadních vod z městské kanalizace a kompletní odkanalizování Abertam. V rámci první etapy se vybuduje kanalizační výtlak s čerpací stanicí. Odpadní vody ze severozápadní části Abertam se tak budou moci přečerpávat do kanalizačního systému sousedního Perninku, zakončeného čistírnou odpadních vod.

Investorem projektu je Vodohospodářské sdružení obcí západních

Čech, jehož členem jsou Abertamy od roku 2011. První etapa bude podpořena dotací z Karlovarského kraje – odboru životního prostředí a zemědělství. V dalších etapách se pak počítá s přestavbou čistírny odpadních vod a dostavbou chybějící kanalizace v jihovýchodní části Abertam a s napojením Hřebečné, kde bude postavena tlaková kanalizace, na kanalizační systém města.

Dosud byly odpadní vody z větší části kanalizační sítě Abertam čištěny na čistírně odpadních vod U Hřbitova ve štěrbinové nádrži vybudované v 70. letech minulého

století. Přestože byla tato mechanická čistírna v 90. letech rozšířena o biologický filtr, především v zimních měsících nebyla dostatečně funkční, a vyčištěné vody tak nevyhovovaly povoleným limitům znečištění. V areálu rukavičkářských závodů byla vybudována další malá čistírna odpadních vod, ani ta však není dostačující.

Původně se sice počítalo s výstavbou zcela nové čistírny odpadních vod v Abertamech, po vstupu města do sdružení, založeného na vzájemné spolupráci obcí, se však podařilo nalézt ekonomicky výhodnější řešení, v jehož rámci se využije již vybudovaná infra-

struktura sousedního Perninku. V roce 2004 zde totiž byla dokončena nová kanalizační síť s plně automatizovanou mechanicko-biologickou čistírnou, na niž se již dnes přečerpávají odpadní vody z Horní Blatné.

Současná nefunkční čistírna v Abertamech U Hřbitova bude přebudována na čerpací stanici odpadních vod. Na ni bude dále navazovat nový kanalizační výtlak o celkové délce 2,72 km. Ze dvou třetin přitom bude tvořen původním vodovodním potrubím, jež dnes přivádí pitnou vodu z prameniště Hřebečná do Perninku. Z technického hlediska je totiž optimální využít toto potrubí

z 80. let a přeměnit ho na kanalizační výtlak, v němž voda neproudí pod tak vysokým tlakem jako ve vodovodním přivaděči, nenarušuje materiál potrubí, a prodlouží tak jeho životnost. Vedle původního potrubí se tedy nejdříve vybuduje nový přivaděč pitné vody, na který se připojí všechny stávající přípojky. Poté se dobudují nové části kanalizačního výtlaku, jimiž se potrubí napojí na jedné straně k nové čerpací stanici v Abertamech a na druhé straně do kanalizačního systému Perninku. Na tento výtlak se poté přepojí všechny části městské kanalizace.

Celkové náklady na výstavbu čerpací stanice včetně elektrické

přípojky, kanalizačního výtlaku a nového vodovodního potrubí dosáhnou téměř 9 milionů Kč. Třetinu nákladů pokryje dotace přidělená z rozpočtu Karlovarského kraje na realizaci drobných vodo-hospodářských ekologických akcí, druhá třetina bude hrazená z příspěvku Abertam a poslední třetina z vlastních prostředků sdružení. Stavba bude prováděna po etapách tak, aby nedošlo k narušení dodávky pitné vody ani odkanalizování. Zhotovitelem je EKO-KV s.r.o. Karlovy Vary, dokončení se plánuje do 30. září 2016.

Zdeněk Lakatoš,
starosta města Abertamy

Řezbáři a paličkářky v Abertamech již posedmé

Ve dnech 19. až 26. srpna se v Abertamech již posedmé sešli řezbáři a paličkářky z České republiky i sousedního Saska. Příznivci této akce tak měli opět možnost po celý týden sledovat umělce při vytváření jejich děl a zároveň si mohli tradiční krušnohorská řemesla také vyzkoušet.

Tématem letošního sympozia bylo slovo „já“. Pět řezbářů a jedna řezbářka však nakonec pracovali v podstatě na objednávku okolních obcí. Sochy vznikaly ze dřeva olše, dubu a modřínu. Tvořiví však byli nejen řezbáři, ale jako již tradičně i krajčářky ze spolku Krušnohorská krajka. Workshopu na téma „Vláčková (tylová) krajka“ se zúčastnilo 32 krajčářek z Česka i Saska. N nejen paličkářky, nýbrž i zájemci

z řad veřejnosti se pak mohli 22. a 23. srpna zúčastnit přednášky věnované restaurování krajk.

Krajčářky se pochlubily krásnými paličkovanými díly, která budou v průběhu podzimu vystavena v Krajské knihovně v Karlových Varech. Zkrátka však nepřišli ani starostové okolních obcí, kteří kromě paličkovaných krajk obdrželi i nové sochy. Pavel Vítek a Miroslav

Jiran vytvořili pro Horní Blatnou a Merklín sochy sv. Floriana, Renata Matoušková pro Abertamy rukavičce. Do Potůčků pak putovala socha Marcebily od Josefa „Šporgy“ Švancara. Místní řezbář Jiří Lain letos udělal kapličku se sv. Janem Nepomuckým. Pod rukama Davida Fialy pak vznikl Anděl blažené smrti.

O občerstvení se postaral abertamský hotel Sport. K tanci

a poslechu pak zahrál DJ Vlastík Jelínek. Slavnostní zakončení celého sympozia proběhlo v pátek 26. srpna v abertamském areálu Technických služeb.

Cílem celého sympozia je zachovat a oživovat tradiční řemesla, která k našim horám neodmyslitelně patří. A to se, jak je vidět, daří.

Lenka Löfflerová

Hosté

Rukavice Renaty Matouškové zůstanou v Abertamech

Marcebila

Karlův krok 2016 – letní pohoda a pohyb

Doslova letní počasí ovládlo 13. ročník Karlova kroku na Božím Daru. Do cíle tohoto nordic walking pochodu úspěšně a spokojeně dokráčelo 280 registrovaných účastníků všech věkových kategorií. Po úctyhodných výkonech

na pěti- i patnáctikilometrových tratích na ně v cíli čekal zajímavý doprovodný program, který vyplnil napínavé čekání na vyhlášení vítězů a oblíbenou tombolu.

Stan Vojenských lesů a statků nabídl mnoho zajímavých soutěží na téma les. Mnozí návštěvníci se přesvědčili, že trefit šípem z luku terč není vůbec jednoduché a že terč je zatraceně malý. Zdravotní poradna 211 (Zdravotní pojišťovna Ministerstva vnitra) fungovala naplno, zájemci si mohli nechat změřit různé tělesné hodnoty k větší i menší spokojenosti z výsledků měření. Napilno měly i milé zdravotnice z preventivní poradny nemocnice Nemos Sokolov.

O tom, že nordic walking se těší stále větší oblibě, se přesvědčila Markéta z půjčovny holí, protože pár párů dokonce i prodala. Tradičně velký zájem ze strany dětí byl o malířské umění v přírodním ateliéru Honzy Samce. Na plátnech vznikaly zajímavé originály, které budou zdobit nejen dětský pokojíček. Celé odpoledne k pohodě

přispívaly známé i neznámé country písničky. Na mobilním pódiu se vystřídaly tři kapely – Drc, Album a Naplech. A která z nich byla nejlepší? Žádná. Všechny byly výborné, a tak se během jejich vystoupení zpívalo, dokonce i tančilo a hlavně příjemně relaxovalo.

Za nás pořadatele můžeme potvrdit, že první akce letošního seriálu Krok ke zdraví byla úspěšná. Velký dík patří České poště a všem ostatním partnerům, kteří akci podpořili, a především pak všem

spokojeným účastníkům. Díky jejich registračnímu poplatku jsme mohli Nadačnímu fondu Restart předat šek s částkou 14 000 Kč. Děkujeme a těšíme se na další setkání, protože Krok ke zdraví pokračuje také v Mariánských Lázních a v Kadani.

Výsledky pochodu a fotografie z objektivu fotografa Jana Šimečka najdete na stránkách seriálu www.krokkezdravi.com.

Martina Poštová
foto: Petr Šimeček

Božídarský mykologický výšlap

Po atraktivním astronomickém výšlapu, který se ve spolupráci s Hvězdárnou Karlovy Vary uskutečnil 10. září, chystáme na čtvrtek 22. září další ze série božídarských výšlapů – tentokrát mykologický. Budete si při něm moci prohloubit své znalosti o mykologii, houbách a houbičkách, které rostou nejen v krušnohorských lesích a hvozdech. Začátek tohoto výšlapu s předsedou Mykologického svazu Slavkovský les panem Pošmurou je v 17 hodin u infocentra Boží Dar.

Skvělý výsledek HS Krušné hory

Horská služba Krušné hory ve dnech 9.–10. září skvěle reprezentovala na 38. mezinárodní soutěži horských služeb v Jizerských horách. V kategorii starších vybojovali Krušnohorci (Stanislav Kabeš, Zdeněk Mašek) druhé místo, krušnohorští záchranáři-mladíci skončili na 10., 16. a 18. místě. V Krušných horách máme opravdové profesionály, na letní i zimní sezonu připravené. Blahopřejeme!

Úspěšná sezona štol Johannes

Téměř tisícovka návštěvníků si za čtyři měsíce od května do srpna přišla prohlédnout historickou štolu Johannes na Zlatém Kopci u Božího Daru, což je oproti předchozí sezoně téměř dvojnásobek. Zřetelně také vzrostl počet zájemců, kteří absolvovali delší, adrenalinově laděnou prohlídkovou trasu a seznámili se podrobněji s tímto unikátním důlním dílem, kandidujícím na zápis na Seznam světového dědictví UNESCO. Štola Johannes bude pro veřejnost opět otevřena na počátku května 2017.

Léto v mezích normálu

Léto a prázdniny jsou pro mnohé tím, na co se těšíme a do čeho vkládáme naděje. Jaké bylo to letošní léto z pohledu meteorologie?

Slunečná obloha

Nejteplejším dnem počátku léta byl 11. červenec (30,1 °C), na konci července nám tropický den na stanici v Šindelové „utekl“ o 0,5 °C. Ještě konec srpna ukázal svou vlídnou tvář a opět dotlačil rtuť ke třicítce. V pátek 26. srpna odpoledne bylo naměřeno 28,9 °C, v sobotu jsme měli rekordní tropický den (30,6 °C) a v neděli bylo 29,7 °C. Takové teplo nebylo na konci srpna ani loni v létě, které bylo jedno z nejteplejších v posledních letech. Teplé počasí přinesla tlaková výše, která se přesouvala z oblasti Španělska do střední Evropy a poté dále na východ do Pobaltí. Při takovémto pohybu tlakových útvarů je možné, aby i na konci srpna či na začátku září dosáhly teploty podobných hodnot. Odpoledne sice byly až tropické teploty, avšak po ránu se ranní minima pohybovala jen od 4 do 7 °C. To je pro suchý vzduch

těchto tlakových výší charakteristické – je naprosto jasno nebo skoro jasno po celý den, suchý vzduch se velmi rychle prochlazuje a delší noci toto prochlazení umocní.

Tyto situace nastávají hlavně na konci září a v říjnu a hovoříme pak o takzvaném babím létě, kdy se teploty dostanou ještě přes 20 °C a bývají často velmi stabilní po pět až 15 dnů. Je jasno, beze srážek a právě takové situace přináší v našem kraji tak krásný podzim. Není vyloučeno, že nás podobný stav letos na podzim může potkat a postarat se o zadostiučinění za některé oblačné a chladné letní dny letošního léta.

Nejchladnější ráno s teplotou 0 °C u země bylo 19. srpna, kdy teplota na stanici Jelení ve dvou metrech nad zemí poklesla až na -2,4 °C. Minimální teplota přes den byla 10. srpna (+15,0 °C) a ne-

Borůvky na Pritzenbergu u Nových Hamrů

jdeštivější byl 27. červenec, kdy spadlo 28,1 mm srážek na m².

Mnohokrát jsem zaslechl, že letošní léto nestálo za nic: „Jo, to loni...“ Loňský rok s tím letošním opravdu nelze srovnávat, loňské léto bylo nejteplejší v naší oblasti za posledních 20 let! Přesto letošní léto přineslo řadu zajímavostí, hlavně díky své nestálosti. Bylo mnoho hub, dozrálo naše modré zlato – borůvky (poprvé za pět let nepomrzly), a tak všeho bylo dostatek.

Ani včelaři nehudrovali nad snůškou včelíček. Vyznavači jednostopých vozidel si letošní sezonu pochvalovali jako pohodovou, jen majitelé koupališť spokojeni nebudou. Dalšími z těch, komu počasí nepřálo, jsou naši horští zemědělci, nestálé počasí velmi komplikovalo sušení píce, jež letos narostla v mnoha případech do velkých výnosů, jen to včas dostat pod střechu či do balíků. I někteří řemeslníci nebyli příliš nadšeni, patřili mezi ně pokrývači, zedníci a tesaři.

Letošní léto jazykem meteorologů bylo srážkově průměrné a teplotně taktéž v normálu, jen dynamika počasí byla velmi vysoká a nešlo příliš plánovat nebo se spoléhat, že zítra bude podobně. Navíc i na různých místech našich hor bylo počasí dosti rozdílné. Již zmíněného 19. srpna, kdy na stanici Jelení bylo jasno a -2,4 °C, převládalo na Klínovci polojasno s 6 °C. Stanice Šindelová měla ráno mlhu s dohledností do 100 metrů a teplotu u země 0 °C

a ve dvou metrech nad zemí +1 °C. I rozložení srážek v jednotlivých dnech bylo značně rozdílné. Někde spadlo velké množství srážek a o pár set metrů dál nic.

Velice netrpělivě jsem sledoval jednu z velkých „bitev“ našich hor, týkající se lesních škůdců, na které má obrovský vliv právě počasí. V loňském roce ploskohřbetka, obaleči a kůrovci měli při příznivém počasí i dvě pokolení, a tak přezimovala poměrně větší populace těchto škůdců. Pokud by se stejná situace opakovala i letos, bylo by zle. Naštěstí se příroda zachovala tak, že se výše uvedeným druhům nedařilo. Lesům prostě více vyhovuje to běžné léto a já jsem rád za to, že se budu moci i za rok bez větších obav dívat na nezapomenutelná lesní panoramata našeho krásného Krušnohoří.

A jak to podle některých indicií vypadá s podzimem? Září a část října by měly být teplotně průměrné, srážkově slabě podprůměrné. Přesto se počasí bude opět místně lišit. Je třeba počítat, že tu a tam se ukáže přízemní mrazík. Jsem přesvědčen, že množství hub bude kolísat, ovšem nemělo by dojít k úplnému zastavení jejich růstu. Věřím, že nakonec budeme mít všichni na letošní léto nějakou pěknou vzpomínku.

**všechny čtenáře srdečně
zdaví váš větropravec
Rudolf Kovařík
foto: Rudolf Kovařík,
Petr Rojík**

Vodní nádrž Lícha v národní přírodní rezervaci Rolavská vrchoviště

Na jáchymovském městském znaku i na obnoveném historickém praporu města, který při slavnostní mši 21. srpna v kostele sv. Jáchyma a sv. Anny posvětil kardinál Dominik Duka (viz foto na titulní straně), se při čelním pohledu v pravém horním a levém spodním poli objevuje mezi dvěma horskými velikány zvláštní vysoká kuželovitá stavba. V češtině tento objekt, resp. strojní mechanismus v jeho vnitřku nese starobylé pojmenování žentour, někdy se mu též říká těžní vratidlo nebo trejv. Až do poloviny 19. století a někde dokonce i později byly žentoury typické pro hornické revíry po celé Evropě včetně samozřejmě Jáchymova.

Žentoury se v hornictví začaly používat už koncem 13. století v Kutné Hoře jako stroje pro vytahování rudy a dalších břemen a pro odčerpávání vody z hlubin dolů. Kromě jednoduchých žentourů na ruční pohon (funkční repliku takového žentouru lze spatřit v lese nad štolou Johannes na Zlatém Kopci u Božího Daru) převládaly zpočátku žentoury, jejichž motorem byla tažná zvířata, především koně nebo voly. Zvířata byla zapřažena k ojím zapuštěným do hlavní, svisle umístěné hřídele a svým pohybem po kruhové dráze tuto hřídel roztáčela. Otáčení hlavní hřídele se pak pomocí lan, popř. systému ozubených kol přenášelo na další hřídel, která byla umístěna vodorovně nad šachtou a bylo na ní navinuto lano nebo řetěz

s nádobou pro transport materiálu z hloubky. Prostor nad drahou, po níž se zvířata pohybovala, byl obvykle zastřešen typickou dřevěnou kuželovitou konstrukcí.

Vyobrazení podobných koňských žentourů lze nalézt už na tzv. kutnohorské iluminaci – miniatuře z konce 15. století s motivem těžby a zpracování stříbra, kterou získal Středočeský kraj na konci roku 2009 v londýnské aukční síni Sotheby's za 17,5 milionu Kč. Žentour je vymalován rovněž na známém deskovém hornickém oltáři, který kolem roku 1520 zhotovil Hans Hesse pro kostel sv. Anny v Annabergu, a nechybí pochopitelně ani ve věhlasném díle De re metallica z roku 1556, jež sepsal na základě svých jáchymovských zkušeností Georgius Agricola. V Anglii, kde se žentoury používaly zvláště v zemědělství, definoval vynálezce parního stroje James Watt na konci 18. století na základě měření výkonu koní zapřažených v žentouru jednotku výkonu koňská síla (ks), která se vedle oficiálního wattu používá dodnes zvláště pro udávání výkonu automobilových motorů.

V Jáchymově stávalo koňských žentourů mnoho, ten nejznámější byl vybudován už v 16. století pod hradem Freudenstein u šachty Helena Huber, přejmenované koncem 18. století na šachtu císaře Josefa (dnes Josef), a byl používán až do roku 1901. Šlo o 12 metrů vysokou kuželovitou, šindelem pokrytou stavbu postavenou na téměř kruho-

Žentour

Koňský žentour na vyobrazení v knize Georgia Agricolu De re metallica z roku 1556

vém půdorysu o průměru 17 metrů, v jejímž vnitřku se nacházelo dřevěné těžní soustrojí poháněné čtyřmi páry koní. Když byla po druhé světové válce jáma Josef obnovena kvůli těžbě uranu, byl tento historický žentour v roce 1948 rozebrán a o rok později znovu instalován v Kutné Hoře, kde dodnes tvoří součást expozice Českého muzea stříbra. Funkční repliku koňského žentouru si lze prohlédnout také například u šachty Rudolph

v Lautě u Marienbergu nebo ještě blíže hranic na dole Neu Leipziger Glück u Johanngeorgenstadtu.

Pomocí koňských žentourů bylo možné vyzdvihnout náklad z hloubky až 350 metrů. Ještě výkonnější však byly žentoury poháněné vodními koly o průměru i přes 10 metrů, které se v Krušných horách začaly uplatňovat v 16. století a umožňovaly zdvihnout náklad nebo čerpat vodu z hloubek až asi 550 metrů. Jejich éra skončila většinou

Koňský žentour u jámy Josef v Jáchymově kolem roku 1930

Funkční replika koňského žentouru u šachty Rudolph v Lautě poblíž Marienbergu

v průběhu 19. století, kdy byla řada z nich přestavěna na žentoury poháněné parními stroji. I těm pak na počátku 20. století odzvonilo, když začaly být zaváděny elektrické těžební stroje. Vodní a po polovině 19. století parní žentour byl instalován například na dole Svornost v Jáchymově, na dole Mauritius na Hřebeč-

né se vodou poháněný těžební stroj udržel až do sklonku 19. století.

Původ slova žentour dosud nebyl spolehlivě vysvětlen. Podle jedné z teorií vznikl tento výraz nářeční jazykovou úpravou a přesmykem ze slova žernov (mlecí kámen), jiní etymologové zase hledají kořeny slova v některé německé složenině,

v jejíž první části se nachází sloveso senken (spustit, ponořit) nebo senden (poslat). Německy se ovšem žentour řekne der Göpel a také němečtí jazykovědci si lámou hlavu, odkud se toto slovo vzalo. Někteří z nich se pro změnu domnívají, že je odvozeno ze slovanského slovesa hýbat. Jasný je naproti tomu původ

synonyma žentouru, slova trejv, jež souvisí s německým slovesem treiben ve smyslu těžít či zdvihat. A že slovo vratidlo je blízké vrátku, který byl předchůdcem žentouru, je zřejmé na první pohled. Ale o vrátcích, hašplech a rumpálech zase někdy příště.

Michal Urban

Tradiční Krušnohorské vinobraní

Jak nám velí staletá hornoblatenská tradice, nastává čas Krušnohorského vinobraní. Protože letošní ráz počasí byl takový, na jaký jsou místní odrůdy vína zvyklé, předpokládáme, že se to samozřejmě promítne i v jeho vysoké kvalitě.

Součástí života nás horalů se stává vlk i rys, pouze poslední z velkých šelem medvěd zatím chybí. Věříme, že časem se ukáže také, i když vzhledem k jeho naturelu to bude ještě chvíli trvat. Z tohoto důvodu jsme se rozhodli doplnit jeho absenci v naší

přírodě alespoň dřevěným pomníkem v místech, kde poslední hornoblatenský medvěd spáchal nedlouho po ukončení třicetileté války sebevraždu skokem z Jindřišských skal, aby unikl skupině lačných žen, předstírajících sběr lesních plodů. Dílo známého

místního medvědáře bude odhaleno jako součást vznikající vinařské stezky a má se stát trvalou vzpomínkou na nezastupitelnou úlohu, kterou medvědi v historii pěstování vína v naší oblasti bezesporu sehráli.

Součástí oslav vína v místním šenku Modrá hvězda bude vedle konzumace tekutin, pochutin a kvalitní muziky i seznámení s dalšími, dnes již skoro zapomenutými úseky zdejší bohaté historie podle Kroniky ochsendorfské, jako byl lázeňský dvojúhelník Horní Blatná – Karlovy Vary či zánik prastarého vývěru vřídla při zániku stezky do Saska pod Strašidly. Na celou akci přislíbil svoji účast i bývalý vládce této montánní oblasti a odpůrce kultu osobnosti římského císaře Karla IV. saský kurfiřt Karl ze Schwarzenbergu.

Vše proběhne bez ohledu na rozmary počasí v sobotu osmého října léta Páně 2016.

Slavnostní odhalení sochy v Jindřišských skalách se koná ve 13 hodin (sraz účastníků na místním fotbalovém hřišti je v 12:30 hod.).

Zpěv staré slavné vinařské hymny zahájí konzumační, hudební a kulturní část programu v prostorách hotelu Modrá hvězda v 18 hodin.

jménem hornoblatenských vinařů vás zve Jiří Kupilík

Čekáme na vás

AQUA
CENTRUM
AGRICOLA

AQUACENTRUM AGRICOLA SPORT & RELAX & WELLNESS

Moderní centrum vodních radovánek v srdci Krušných hor
Vás zve k návštěvě.

- krytý bazén 25 m
- dětský bazének s vodopádem
- Kneippův chodník
- tobogán
- finská sauna, infrasauna a parní box
- whirlpool
- letní terasa s lehátky
- wellness procedury
- suché uhlíkové koupele
- radonové koupele
- relaxační masáže
- parafínové zábaly
- Pilates, Bosu, Aquafitness
- Nordic Walking
- solná jeskyně
- kryokabina
- fitness a solárium
- kadeřnictví
- kosmetika
- kavárna

LÉČEBNÉ LÁZNĚ
JÁCHYMOV

LÁZEŇSKÉ CENTRUM AGRICOLA
T. G. Masaryka 403 | 362 51 Jáchymov
tel.: +420 353 836 000
e-mail: agricola@laznejachymov.cz

HOTEL & RELAX RESORT
JÁCHYMOV

www.aquajachymov.cz

www.laznejachymov.cz

www.resortjachymov.cz

Ústav pro studium totalitních režimů
Muzeum Karlovy Vary
New York University in Prague, Collegium Carolinum

JÁCHYMOV VE 20. STOLETÍ MÍSTO PAMĚTI EVROPSKÝCH DĚJIN

12.–14. října 2016

Muzeum Královská mincovna Jáchymov

Témata konference:

- Jáchymovsko jako místo paměti
- Jáchymovský uran
- Nucená práce na Jáchymovsku ve 40. a 50. letech
- Organizace táborů a jejich ostraha v 50. letech
- Politická vězení – jejich životní osudy a paměť
- Jáchymov v literatuře a vzpomínkách
- Lidé na Jáchymovsku ve 20. století
- Proměny kulturní krajiny

Doprovodný program:

- 12. října 2016; 18:00 v Královské mincovně
Literární pásmo z textů jáchymovského vězně Karla Pecky, vernisáž výstavy obrazů o jáchymovských lágrech od Pavla Reisenauera
- 13. října 2016; 20:00 v Královské mincovně
Promítání dokumentárního filmu Věž smrti od Kristiny Vlachové
- 14. října 2016; 14:00 v místě bývalého tábora Nikolaj
Exkurze do míst bývalého tábora Nikolaj, landartová instalace vyznačující místa tábora a tunel, kterým se skupině vězňů podařil jeden z útěků.

www.ustrcr.cz

Zájemce o účast prosíme o registraci na e-mail:
kamila.kozichova@ustrcr.cz

JAN HLOUŠEK
JÁCHYMOV
JOACHIMSTHAL

Limitovaná knižní edice autorského díla RNDr. Jana Hlouška, jejíž záměrem je přinést čtenáři ucelený pohled na místní historii, geologii i botaniku a pozvednout slávu a jedinečnost Jáchymova z prachu zapomnění.

www.jachymov-jachimsthal.cz

Krušnohorská Apatyka

*...to nejlepší z našich
Krušných hor.*

Bylinné
oleje
masti
tinkture
čaje
specialitky
poradenství
e-shop
herbář

Naleznete cestu zpátky
k přírodním zdrojům
bez chemie a jiných
podpůrných prostředků

- 100% přírodní produkty
- Natura Krušných hor
- Ruční domácí výroba
- Ruční sběr bylin
- Regionální produkt

www.krusnohorskaapatyka.cz

LESY JÁCHYMOV

PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

SPRÁVA LESŮ MĚSTA JÁCHYMOVA

MYSLIVOST

❖ poplatkový lov jelení zvěře

NÁKUP A PRODEJ DŘEVA

PILAŘSKÁ VÝROBA

- ❖ certifikované stavební řezivo
- ❖ paletové přílezy
- ❖ řezání střešních krovů na zakázku
do délky 10,5 m
- ❖ pořez na zakázku

MĚSTSKÉ LESY, Mathesiova 209, 362 51 JÁCHYMOV
tel.: **353 811 211**, fax: **353 811 221**

STŘEDISKO PILAŘSKÉHO PROVOZU
Dvořákova 999, tel.: **731 111 784**

HORSKÝ STATEK ABERTAMY s. r. o.

vás zve k nákupu vlastních farmářských
produktů a výrobků do prodejny
v Abertamech, Farní 28

Nabízíme
sýry z ovčího, koziho a kravského mléka,
mezi nimiž jsou výrobky oceněné jako
regionální potravina a biopotravina roku,
lahvové vysokotučné
kravské mléko, máslo
a také čerstvé hovězí,
vepřové a jehněčí maso
z vlastního chovu.

Otevírací doba: pondělí až čtvrtek 11-16, pátek a sobota 8-17, neděle 10-16
Tel: 602 455 329 / e-mail: vlasta.jerabkova@farmazvirat.cz

OČNÍ OPTIKA

Marketa Tomková

pondělí až pátek
08:00 - 17:00

Sokolovská 1621
356 01 Sokolov

tel.: 352 669 406

u nás si vyberete...

www.optika-tomkova.webnode.cz

KOMINICTVÍ

Kruták

Tel.: 608 318 420

E-mail: kominy@2jk.cz

- ČIŠTĚNÍ
- VLOŽKOVÁNÍ
- PORADENSTVÍ
- OPRAVY KOMÍNŮ
- POVINNÉ KONTROLY

apartmány ENGADIN

BOŽÍ DAR

APARTMÁNY NA BOŽÍM DARU

BOŽÍ MÍSTO PRO SPORTOVCE

PRVOTŘÍDNÍ ZÁZEMÍ PRO KVALITNÍ TRÉNINK

- pro jednotlivce i velké týmy
- profesionály i rekreační sportovce
- trénink a relaxace ve vysoké nadmořské výšce

CYKLISTIKA • BĚŽECKÉ LYŽOVÁNÍ • BĚH

RELAXACE • REGENERACE

HORSKÁ CYKLISTIKA • SKIALPY • SJEZDOVÉ LYŽOVÁNÍ

VYMĚŇTE BRÝLE

DIOPTRICKÉ **ZA SLUNEČNÍ**

K laserové operaci očí luxusní sluneční brýle ZDARMA.

- Odstranění dioptrií laserem
- Operace šedého zákalu femtosekundovým laserem
- Operace zeleného zákalu
- Implantace nitroočních čoček
- Léčba sítnice
- Operace rohovky
- Estetické oční zákroky

VŠECHNY OČNÍ OPERACE NYNÍ I NA SPLÁTKY!

OČNÍ KLINIKA NEMOS

telefon: 733 594 993
www.ocnimpc.cz
www.facebook.com/ocnimpc

Výstava Abertamské rukavičkářství
Ausstellung Aberthamer Handschuhmacherei

9.7., *23.7., 6.8., *20.8., 3.9., *17.9., 8.10., *22.10., 5.11., *19.11., 3.12., *17.12.2016

13:00 - 17:00

*** Ukázky výroby rukavic / Handschuhherzeugungsvorführungen**

Městský úřad Abertamy / Gemeindeamt Abertham

Skupiny i mimo otevírací hodiny po předchozí dohodě na:
Gruppen auch ausserhalb der Öffnungszeiten nach vorheriger Absprache unter:
728 550 146, rudalo@seznam.cz

TRUHLÁŘSTVÍ DORAZIN ABERTAMY

Vám nabízí

Strubový nábytek a dřevostavby z kulatiny

Novinka – řezba motorovou pilou

www.truhlarstvi-dorazin.cz

Kontakt:

Sokolská 406

362 35 Abertamy

tel.: +420 725 891 545

e-mail: dorazin.truhlarstvi@seznam.cz

Darujte pololetní předplatné
MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY - ZÁPAD
Za 300 Kč každý měsíc
ŘÍJEN až BŘEZEN
barevné svědectví z Krušných hor a okolí
poštou na doručovací adresu v ČR
Objednávky pro Vaše blízké zašlete:
herzgebirgeluft@seznam.cz

KRUŠNOHORSKÝ LUFT o.p.s.
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná

Takto vypadala účetní uzávěrka před 6000 lety.
To by dnes asi neprošlo.

Účetní a daňová kancelář Věry Malimánkové
Vám zpracuje účetnictví, daně a mzdy tak,
aby to prošlo!

Věra Malimánková
II. odboje 194, Horní Blatná
353 541 771; 728 479 709; vm@fias.cz

TRUHLÁRNA KAŠPAR.CZ – NEJSME PLÁTCI DPH
VYRÁBÍ: OKNA, DVEŘE, ZÁRUBNĚ, SCHODY, NÁBYTEK AJ.
MOŽNOST POŘEZU VLASTNÍ KULATINY
MEINLOVA 188, PERNINK, T-353 892 383 • M-723 331 711